

Приложение
към Решение № 183, взето
с протокол № 25 от 26.10.2021 г.
на ОбС - Кричим

ПРОГРАМА

ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

НА ОБЩИНА КРИЧИМ

ЗА ПЕРИОДА

2021 – 2028 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Използвани съкращения

2. Въведение

- 2.1. Нормативна рамка на енергийната ефективност.
- 2.2. Предмет, обхват и времеви хоризонт на програмата.
- 2.3. Обща информация за община Кричим.
- 2.4. Приоритети за развитие на община Кричим.

3. Общинска политика в областта на енергийната ефективност

- 3.1. Цели и приоритети на Общинската програма за енергийна ефективност
- 3.2. Текущо състояние
- 3.3. Дефиниране на проблема „енергийна ефективност” за общината
- 3.4. Общ анализ на потенциала за енергийна ефективност в общината

4. Приоритетни направления за проекти и мерки за енергийна ефективност на територията на община Кричим.

5. Финансово осигуряване на програмата (финансов план)

- 5.1. Източници на финансиране

6. Организация за изпълнение на програмата

- 6.1. Етапи на изпълнение на ПЕЕ
- 6.2. Организационни форми за изпълнение на програмата
- 6.3. Създаване на система за комуникация

7. Мониторинг. Организация по наблюдението и контрола по изпълнението

8. Очаквани резултати от изпълнението на Програмата за енергийна ефективност на община Кричим.

9. Заключение

1. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ:

АУЕР – Агенция за устойчиво енергийно развитие;
ЕБВР – Европейска банка за възстановяване и развитие;
ЕЕ – Енергийна ефективност;
ЕК – Европейска комисия;
ЕС – Европейски съюз;
ЕСКО – Компании за предоставяне на енергийни услуги;
ЕО – Европейска общност;
ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие;
ЕФСИ – Европейски фонд за стратегически инвестиции;
ЗЕЕ – Закон за енергийната ефективност;
ЗЕ – Закон за енергетиката;
ЗУЕС – Закон за управление на етажната собственост;
ЗУТ – Закон за устройство на територията;
ЗЕВИ – Закон за енергията от възобновяеми източници;
ЗЧАВ – Закон за чистотата на атмосферния въздух;
ЗООС – Закон за опазване на околната среда;
КЕВР – Комисия за енергийно и водно регулиране;
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
МЕ – Министерство на енергетиката;
МС – Министерски съвет;
МФ – Министерство на финансите;
ПЧП – Публично-частно партньорство;
ФЕЕВИ – Фонда за енергийна ефективност и възобновяеми източници;
НЕК – Национална електрическа компания;
БЕХ – Български енергиен холдинг;
ЕСО – Енергиен системен оператор;
ЕРП – Електроразпределително предприятие;
ЕЦ – Електрическа централа;
ФЕЦ – Фотоволтаична електроцентрала;
ПЕП – Първично енергийно потребление;
КЕП – Крайно енергийно потребление;
НСИ – Национален статистически институт;
ПГ – Парникови газове;
ОП – Оперативна програма;
ПЕЕ – Програма за енергийна ефективност;
ПУДОС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда;
РИОСВ – Регионална инспекция по опазване на околната среда;
ПИРО – План за интегрирано развитие на община

2. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ е разработен в съответствие с изискванията на чл. 12, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност, всяка община в качеството ѝ на местен орган разработва и приема програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложен в национални планове за действие по енергийна ефективност; национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия; национален план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани от държавната администрация; национална дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд; дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. Приетите ПЕЕ се публикуват, а резултатите от изпълнението ѝ ежегодно се отчитат пред Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Програмата обхваща дългосрочните цели за енергийна ефективност на община Кричим, както и планираните мерки в хоризонт до 2028 година.

Разработването и приемането на общински програми, и изпълнението на проекти за повишаване на енергийната ефективност и за използване на ВЕИ, е един от приоритетите на Енергийната стратегия на Европейския съюз за намаляване емисиите на CO₂. Чрез намаляване потреблението на енергия, общините намаляват разходите си за енергия, като спестените средства могат да се инвестират в други дейности; подобряват качеството на въздуха; стимулират местното развитие чрез използване на местните ресурси, а самите общини могат да бъдат признати за градове новатори.

Изготвянето на общински програми за енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика по енергийна ефективност и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските програми за енергийна ефективност целят да се намали нивото на енергопотребление в обектите – общинска собственост (сгради, инсталации, улично осветление и др.), като по този начин да се даде пример на населението и бизнеса с оглед генериране икономия на енергия в бита и индустрията.

Повишаването на енергийната ефективност е основен инструмент, който води до постигането на заложените цели на държавната политика в областта на икономиката и енергетиката, не само на национално, но и на местно ниво. Общините като консуматори на енергия имат съществена роля в развитието на енергийната ефективност чрез изпълнението на заложените в програми, планове и проекти, енергоспестяващи мерки за намаляване на енергийната консумация.

Най-общо енергийната ефективност може да се представи като измерител на разумното използване на енергията и повишаване на ефекта от дейностите, свързани с потреблението на енергия при същевременно намаляване на разходите за това, без това да води до загубата на комфорт.

Предвидените в настоящата програма мерки по енергийна ефективност имат за цел политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна на територията на община Кричим, като по този начин се повишат икономическия растеж и жизнения стандарт на населението на Общината и се подпомогне опазването на околната среда.

Настоящата програма е структурирана съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на планове/програми за енергийна ефективност. За целта са идентифицирани редица неинвестиционни мерки свързани с изграждането на експертен и организационен капацитет, организация на събирането на данни, подготовка на проекти,

привличане на финансиране, изпълнение на мерките и осигуряване на обществена подкрепа за общинската политика в областта на енергийната ефективност.

За предложените за изпълнение инвестиционни проекти и в съответствие с финансовата рамка е изработен реалистичен план-график, а където е възможно, са идентифицирани потенциални източници за финансиране. С оглед очакваното навлизане на нови финансови инструменти, свързани преди всичко с оперативните програми в периода 2021-2027 г. и дейността на наличните фондове (ФЕЕВИ, НДЕФ и др.), е предложен механизъм за ежегоден мониторинг и адаптиране на програмата при нужда.

2.1. Нормативна база

Основание за разработването на настоящата Програма за енергийна ефективност на община Кричим за периода 2021-2028 г. е чл. 12, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергийна ефективност.

Настоящата програма е изготвена в съответствие с новото европейско законодателство в областта на енергийната ефективност и е съобразена със:

- *Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (текст от значение за ЕИП) (ОВ на ЕС, L 328/210 от 21.12.2018) ;*

- *Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) (текст от значение за ЕИП) (ОВ на ЕС, L 328/82 от 21.12.2018);*

- *Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност. (ОВ на ЕС L 156/75, 19.6.2018);*

- *Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО. (ОВ L 315/1, 14.11.2012, изм. с Директива 2013/12/ЕС , ОВ, L 141, 28.5.2013 г., попр. ОВ L 113, 25.4.2013 г., и ОВ L 71, 12.3.2014).* Основната цел на тази Директива е да допринесе за постигане на целите на Европейския съюз за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление на държавите-членки до 31 декември 2020 г. с 20 % чрез:

- изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществения и частен сграден фонд;

- задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;

- въвеждане на схеми за задължения за енергийната ефективност, осигуряващи изпълнението на националната цел за енергийни спестявания от страна на т.нар. „задължени лица - търговци с енергия“, между които тази цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания, подлежащи на изпълнение чрез:

- сключване на договори за реализация на енергийнонефективни услуги при крайните клиенти на енергия;

- внасяне на парични средства от страна на търговците с енергия в специализирани фондове за енергийна ефективност;

- прехвърляне на енергийни спестявания.

- насърчаване използването на т.нар. „ЕСКО модел“, представляващ финансова схема за насърчаване реализацията на енергоспестяващи мерки при крайните клиенти на енергия чрез реализацията на договори с гарантиран резултат;

- въвеждане на система за управление по енергийна ефективност (енергиен мениджмънт), включително енергийни обследвания, като част от прилагането на програмата по енергийна ефективност от публичните органи и органите на местната власт и местното самоуправление.

• **Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (преработена версия) (ОВ° L 153, 18.06.2010 г., попр. ОВ L 115, 27.4.2012 г.)**

• **Делегиран регламент (ЕС) № 244/2012 на Комисията от 16 януари 2012 година за допълване на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно енергийните характеристики на сградите чрез създаване на сравнителна методологична рамка за изчисляване на равнищата на оптимални разходи във връзка с минималните изисквания за енергийните характеристики на сградите и сградните компоненти текст от значение за ЕИП (ОВ L 081 , 21/03/2012).**

• **Указания към Делегиран регламент (ЕС) № 244/2012 на Комисията от 16 януари 2012 година за допълване на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно енергийните характеристики на сградите (преработена версия) чрез създаване на сравнителна рамкова методика за изчисляване на оптимални по отношение на разходите равнища на минималните изисквания за енергийните характеристики на сгради и сградни елементи. (ОВ С 115, 19/04/2012)**

• **Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и Съвета - от 5 април 2006 г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги и за отмяна на Директива 93/76/ЕИО на Съвета. (Официален вестник на ЕС, L 114, 27.04.2006). Отменена с Директива 2012/27/ЕС.**

• **Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО. (Официален вестник на ЕС, L 140 от 05.06.2009 г.)**

• **Пътна карта за енергетиката до 2050 г.**

През декември 2011 г. Европейската комисия прие Пътна карта за енергетиката, която има за цел понижаване на въглеродните емисии до 2050 г., като същевременно се подобри конкурентноспособността на икономиката и сигурността на доставките на енергия за Европа. Ключов елемент за изпълнението на тази цел е реализацията на политиката по енергийна ефективност.

• **Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. на Република България:**

Национална цел за намаляване на емисиите на ПГ (парникови газове), съгласно Регламент (ЕС) № 2018/842 за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021-2030 г. (целта е за секторите „сграден фонд“, „селско стопанство“, „управление на отпадъците“ и „транспорт“) – 0%;

Национална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия – 27,09%;

Национални цели за енергийна ефективност: Намаляване на първичното енергийно потребление в сравнение с базовата прогноза PRIMES 2007 – 27,89% и Намаляване на крайното енергийно потребление в сравнение с базовата прогноза PRIMES 2007 31,67%;

- Национална цел за междусистемна свързаност – 15%.

През 2030 г. България планира да постигне намаляване на потреблението на първична енергия с 27.89% и намаляване с 31.67% в крайно потребление на енергия, спрямо референтния сценарий PRIMES 2007. По отношение на абсолютното ниво на потребление на енергия за 2030 г. България си е поставила цел от 17 466 ktoe потребление на първична енергия и 10 318 ktoe крайно потребление на енергия. Съгласно член 7, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за изменение на Директива 2012/27/ЕС (Директива (ЕС) 2018/2002), целите за спестяване на енергия, определени за всяка държава членка, които трябва да бъдат постигнати в периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г., са еквивалентни на минимум 0,8% годишно от средното крайно енергийно потребление за периода 2016–2018 г. В периода от 2021 г. до 2030 г. се предвижда да бъдат въведени мерки, свързани с развитието на енергийната инфраструктура, подкрепа за интегрирането в електроенергийните мрежи на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, както и от по-широкото използване на интелигентни системи за съхранение на енергия. Реализирането на такива мерки ще доведе до по-пълното използване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, благодарение на нейното по-лесно интегриране в електроенергийната система.

Съгласно Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Р България 2021-2030 г., са заложили изисквания за използване на енергия от ВИ в сгради. В периода на действие на Плана ще продължи стимулирането за използването на енергия от ВИ в сградите. В ЗЕВИ са поставени изисквания за използване на енергия от ВИ при изграждане на нови или при реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуващи сгради, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно. Предвидено е най-малко 15 на сто от общото количество топлинна енергия и енергия за охлаждане, необходима на сградата да бъде произведена от ВИ чрез въвеждане на:

- централизирано отопление, използващо биомаса или геотермална енергия;
- индивидуални съоръжения за изгаряне на биомаса с ефективност на преобразуването най-малко 85 на сто при жилищни и търговски сгради и 70 на сто при промишлени сгради;
- слънчеви топлинни инсталации;
- термопомпи и повърхностни геотермални системи.

Законът за енергията от възобновяеми източници изисква при изготвянето на инвестиционни проекти за нови сгради или за реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуващи сгради в част "Енергийна ефективност" и при обследването за енергийна ефективност на съществуващи сгради задължително да се анализират възможностите за използване на енергия от ВИ. Анализът на възможностите за използване на енергия от ВИ е част от оценката на показателите за годишен разход на енергия в сградата. Изискванията за използване на енергията от ВИ в сгради е надградено, като с приетия през 2015 г. нов Закон за енергийната ефективност се въвежда национално определение за сгради с близко до нулево потребление на енергия, съгласно което "Сграда с близко до нулево потребление на енергия" е сграда, която отговаря едновременно на следните условия:

- а) енергопотреблението на сградата, определено като първична енергия, отговаря на клас А от скалата на класовете на енергопотребление за съответния тип сгради;

б) не по-малко от 55 на сто от потребената (доставената) енергия за отопление, охлаждане, вентилация, гореща вода за битови нужди и осветление е енергия от възобновяеми източници, разположени на място на ниво сграда или в близост до сградата.

Директива 2010/31/ЕС поставя изисквания след 31.12.2018 г. заетите или притежавани от публични органи нови сгради да са с близко до нулево потребление на енергия, а след 21.12.2020 г. всички нови сгради да са с близко до нулево потребление на енергия за модернизация на производствените процеси в малки и средни предприятия мерките за енергийна ефективност да се комбинират с въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане от ВИ за задоволяване на технологични нужди на предприятието.

Директива 2009/28/ЕО, а така също и Директива (ЕС) 2018/2001 изискват възможностите за използване на енергия от ВИ да се отчита при планирането, проектирането, изграждането и модернизирането на селищната инфраструктура, включваща промишлените, търговските и жилищните зони и енергийната инфраструктура, като специално внимание се поставя на използването на топлинната енергия и енергията за охлаждане от ВИ.

В тази връзка ЗЕВИ регламентира задължение към органите на държавната власт и органите на местното самоуправление да предприемат мерки, за да осигурят, че считано от 1 януари 2012 г. новите сгради за обществено обслужване, както и съществуващите сгради за обществено обслужване, в които се извършва реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство, изпълняват ролята на образец за постигане целите на този закон. Това задължение може да бъде изпълнявано чрез спазване на стандартите за жилищни сгради с нулево потребление на енергия или посредством осигуряване използването на покривите на такива сгради или сгради със смесено предназначение, включително за обществено обслужване, от трети лица за инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници.

Активното ангажиране на местните власти с изпълнението на държавната политика в областта на енергията от ВИ ще продължи и в периода на действие на ИНПЕК, чрез изпълнение на регламентираните в ЗЕВИ отговорности към местните власти да разработват общински дългосрочни и краткосрочни програми за насърчаване използването на енергията от ВИ и биогорива на територията на своите общини. Към настоящия момент ЗЕВИ предвижда облекчена процедура по присъединяване на инсталации с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, които се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии.

Програмата за енергийна ефективност на община Кричим за периода 2021 – 2028 година, е съобразена и с действащите национални законови и подзаконови нормативни актове, както следва:

- **Закон за енергетиката**

Със Закона за енергетиката на кметовете на общини се възлагат следните задължения:

- да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за електроснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;

- да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти - общинска собственост;

- да предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на инвестиционните програми на енергийните предприятия за развитие на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

• **Закон за устройство на територията**

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е т.нар. „шесто изискване към строежите“ - изискването за енергийна ефективност (вж.чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ), въведено в ЗУТ през 2005 г. С въвеждането на това изискване дейностите, свързани с реализация на инвестиционни намерения в областта на строежите, в това число и дейностите по изпълнение на енергоспестяващи мерки, бяха поставени на съвършено нова основа.

Важни разпоредби в областта на енергията от ВИ се съдържат в следните закони (и наредби под тях):

- Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ);
- Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);
- Закон за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ);
- Закон за горите;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите актове за неговото

прилагане;

- Закон за водите;

Подзаконови нормативни актове в областта на енергийната ефективност:

Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (ЗУТ);

Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ЗООС);

Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ЗООС);

Наредба № 6 от 09.06.2004 г. за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителната електрически мрежи (ЗЕ);

Наредба № 3 от 31.07.2003 г. за актовете и протоколите по време на строителството (ЗУТ).

НАРЕДБА № РД-16-347 ОТ 02.04.2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договор с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;

НАРЕДБА № РД-16-932 ОТ 23.10.2009 г. за условията и реда за извършване на проверка на водогрейни котли и на климатични инсталация по чл.27,ал.1 и чл.28, ал.1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;

НАРЕДБА № Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация.

НАРЕДБА № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради;

□ НАРЕДБА № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;

□ НАРЕДБА № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им;

□ НАРЕДБА № Е-РД-04-05 от 08.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания;

□ НАРЕДБА за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност и за определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица (приета с Постановление на Министерския съвет № 240 от 15.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г., в сила от 27.09.2016 г.).

2.1. Предмет, обхват и времеви хоризонт на програмата.

Програмата за енергийна ефективност на община Кричим е с дългосрочен хоризонт на действие – до 2028 година и по своята същност представлява стратегически документ, чиято цел е да подпомогне реализирането на енергийни спестявания и намаляване разхода на енергия на територията на общината.

ПЕЕ обхваща следните области на интервенция:

✚ Общинските сгради

✚ Системата за външно изкуствено осветление на територията на община Кричим.

Целите заложи в ПЕЕ 2021-2028 г. са съобразени с програмите и плановете за развитие на община Кричим, както и с приоритетите и целите на национално ниво в сферата на енергийната ефективност.

Политиката на община Кричим в областта на ЕЕ е насочена към:

- ❖ Намаляване на разходите за енергия;
- ❖ Намаляване на вредните емисии в атмосферата, а от там замърсяването на околната среда;
- ❖ Намаляване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики, чрез саниране (пълно или частично);
- ❖ Ефективно използване на енергийните ресурси за отопление, чрез отоплителни системи с висока ефективност, включващи и възможности за регулиране на потреблението и поддържане на стабилни нормативни параметри на средата в отопляваните обекти;
- ❖ Изграждане на системи за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ);
- ❖ Модернизиране на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението;
- ❖ Подобряване на енергийната ефективност при уличното осветление.

При съобразяване с очакваното навлизане на нови финансови инструменти, свързани преди всичко с оперативните програми в периода 2021-2027 г. и дейността на наличните фондове (ФЕЕВИ, НДЕФ и др.), е предложен механизъм за ежегоден мониторинг и адаптиране на програмата при нужда.

След събиране и обработка на данни за енергийното потребление на общинския сграден фонд и системата за външно изкуствено осветление на територията на общината и извършения предварителен анализ на наличната документация, полеви обходи и проведени дискусии с експерти от общината, са определени реалните възможности за намаляване на енергийното потребление чрез мерки за енергийна ефективност (ЕЕ).

За разработването на различните сценарии в общинската ПЕЕ са използвани данни, актуални към 1 януари 2021 г.

2.2. Кратко описание на общината

Административните граници на Община Кричим включват само едно населено място – гр. Кричим, което е и общински център, и неговото землище с площ от 54 895 дка. Този факт определя и високата гъстота на населението: 158,44 души/кв.км, което е повече от два пъти по-високо от средните стойности за страната (66,2 души на кв.км). По брой на население община Кричим е една от най-малките в Пловдивска област.

В община Кричим по данни на НСИ, към 31.12.2019 г. живеят 7 817 души (1.2% от населението на област Пловдив). Средната гъстота на населението -145.6 души/кв.км е сред високите в областта, поради обстоятелството, че общината е със специфична структура (едно населено място). Средната гъстота на населените места (град Кричим) е 1 н.м./100 км при средна за страната – 4,78 н.м./100 км. Същевременно гъстотата на населението към 2018 г. е 144 души и на км, значително над средната за страната - 66,4 души на км.

По показател „брой на населението“ община Кричим се нарежда в групата на „най-малките“ общини в Р България с население под 10 000 души.

По показател „площ на територията“ се нарежда в групата на „най-малките“ общини в Р България, с площ под 100 кв.км.

Селищната структура на общината е съставена само от едно населено място - град Кричим е административен, културен и социално-икономически център в общината. Урбанистичната мрежа е равномерно разпределена в пространствената структура на общината. Територията на общината е 54,895 km² заема 17-о, предпоследно място сред 18-те общините на областта, което съставлява 0,92% от територията на област Пловдив /NUTS 3/ и 0,25% от територията на Южен централен район за планиране /NUTS 2/.

Град Кричим е от пето йерархично ниво - общините с центрове от пето йерархично ниво могат да бъдат включени в обхвата на т.н. „райони за целенасочена подкрепа“. Стимулирането на техните центрове е важно, за да могат да предлагат необходимите първични услуги на населението както и работни места извън земеделската функция.

2.2.1. Местоположение и природо – географска характеристика

Община Кричим се намира в югозападната част на Пловдивска област в т. нар. Северна родопска яка. Заема част от Пазарджишко-Пловдивското поле и е разположена в подножието на северните склонове на Родопите. Общината граничи с общините Стамболийски, Перушица, Родопи, Девин и Брацигово. На територията на общината освен град Кричим няма други населени места. Град Кричим (230 м н. в. и площ 250 ха) се намира на около 20 км югозападно от областния център – гр. Пловдив.

Общината има благоприятно географско положение с отдавна формирани икономически и административни връзки с община Родопи, със съседните общини – Стамболийски и Перушица и с областния център – гр. Пловдив.

Територията е 54 895 дка, като най-голям е дялът на горските земи – 28 410 дка, следван от земеделските земи – 19 758 дка и земи за добив на полезни изкопаеми – 2925 дка.

Релефът на общината е равнинен, с преход към склоновете на планината. През нейната територия преминава река Въча.

Почви. В общината са разпространени главно алувиални почви. В северните склонове на Родопите почвите са с тънък хумусен слой, поради което не са залесени и нямат съществено икономическо значение. Почвите в района на общината са чисти. Няма данни за замърсени земеделски земи от промишлени дейности, за замърсени почви вследствие на напояване. Причини за доброто екологично състояние на почвите е липсата на активна промишлена дейност, както и на интензивна селскостопанска дейност. На територията на общината няма складове за съхранение на негодни и забранени за употреба продукти за растителна защита. Ерозията не е съществен проблем за почвите на общината, тъй като 62% от тях са с „много слаб ерозионен действителен риск”, 6% от територията на общината е с „умерен действителен риск” на проявление на водоплощна ерозия.

Подземни природни богатства. В землището на Общината не са открити полезни изкопаеми, с изключение на кариерни материали. Кариерата е разположена на север от град Кричим и задоволява потребностите на строителството.

На територията на Общината има минерален извор. Неговата вода се характеризира като изотермална, слабоминерализирана, хидрокарбонатна калциево-натриева, без санитарно – химични признаци на замърсяване. Натуралната минерална вода от минерален водоизточник “сондаж № 1”, находище на минерална вода “Кричим”, град Кричим, Община Кричим, Пловдивска област, може да се използва за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика при отстраняване на микробиологичното замърсяване. Дебитът на водата е около 0,63 литра за секунда, температурата и е 32°C. Засега минералният извор не се използва ефективно и икономическото му значение на общината е малко.

Хидроложка система. Община Кричим попада в Източнобеломорския район. През територията на община Кричим протича река Въча, която е главен водоизточник за общината. Тя събира води от Родопския масив и е естествен отток на язовирите „Въча” и „Кричим”. Реката е оформила своеобразна тераса, която формира равнинната част на територията на общината. В близост до град Кричим е изграден един от най-големите хидроенергийни комплекси в страната, в който се включват язовирите „Въча” и „Кричим”. Те дават двигателна сила на четири водно-електрически централи, превръщайки Общината във важен водно-енергиен източник. Преминаването на реката през територията на общината и самия град Кричим оказва благоприятно влияние в икономическо, екологично и в урбанистично отношение.

Защитени територии. На територията на община Кричим се разполагат изцяло или отчасти 2 защитени територии, разпределени по категории, както следва:

1. Поддържан резерват (ПР) "Изгорялото гюне". Обявен е за резерват през 1949 г. През 1999 г. е прекатегоризиран в поддържан резерват. Общата му площ е 29,3 ха. Разположен е в землището на гр.Кричим. На неговата територия се съхранява едно от редките находища на дървовидна хвойна (*Juniperus excelsa Bieb.*). Характерни растения за резервата са келяв габър, космат дъб, люляк, жасмин и други интересни дървесни и тревни видове. Той представлява голям интерес за природолюбителите като разкрива възможности за организиране на екотуризъм.

Поддържаният резерват е изключителна държавна собственост и се разполага изцяло на територията община Кричим. Охранява се от РИОСВ – гр. Пловдив.

2. Защитена местност (ЗМ) “Козница” е обявена през юли 2008 г. с цел опазване на най-голямото в Родопите находище на дървовидна хвойна (*Juniperus excelsa Bieb*). Площта на ЗМ е 650,2 ха. Защитената местност се разполага на територията на две общини. Една част (4,230 дка от площта ѝ) е на територията на община Кричим, а останалата част (6 497,341 дка) - на територията на община Родопи.

3. Защитени зони. На територията на община Кричим са разположени:

3.1. част от защитена зона **BG0002057 „Бесапарски ридове“**, – по директивата за птиците;

3.2. части от защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна **BG0001030 „Родопи – Западни“**;

3.3. част от защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна **BG0000254 „Бесапарски възвишения“**;

3.4. **BG0000424 „Река Вьча–Тракия“.**

2.2.2 Кратка характеристика на климатичните и метеорологичните фактори

Общината попада в преходноконтиненталната климатична област, разположена на север от Родопския масив, характерна със значително по-мека зима и сравнително сухо лято. Снежната покривка се задържа средно около 25-30 дни през годината. В целия район пролетта настъпва рано. Температурата на въздуха бързо се повишава и в началото на април средната денонощна температура надвишава 10-12°C. Средната продължителност на слънчевото греене е около 2260 часа средногодишно. Това оформя и термичния режим – средногодишната температура е около 12°C, като юлската средна температура е около 23°C, а януарската – около 0,5°C.

Температурните инверсии са с изключително висока честота и обхващат около 80% от въздушния басейн на цяла Горна Тракия, включително и територията на община Кричим. Те ограничават естествената вентилация на района и водят до бързо увеличаване на атмосферните замърсители.

През пролетния сезон падат обилни валежи, които оказват благотворно влияние за развитието на земеделските култури. За лятото са характерни високи температури - 32-35°C, като валежите са редки и има чести засушавания. Най-голям недостиг на влага за земеделските култури се изпитва през юли и август. В същото време близостта до планината създава прохладата и намалява влиянието на континенталния климат, характерен за Пазарджишко-Пловдивското поле.

Преобладават ветровете със западна посока. Характерни за територията на община Кричим са ветровете, които се появяват по планината, по течението на река Вьча.

2.2.3 Икономика и промишленост

Съществуващият икономически производствен комплекс на територията на Общината не е развит напълно. В него не са изградени предприятия от почти всички отрасли на икономиката. Най-голям дял заема отрасълът “Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили, мотоциклети, на стоки за домакинството” – 31,07 на сто. Следва отрасъл “Транспорт, складиране и съобщения” – 13,04 на сто. Сравнително висока е стойността в проценти на

отрасъл “Хотели и ресторанти” – 1,20 на сто. Останалите отрасли на общинската икономика имат незначително участие в отрасловата структура.

Структуроопределящи отрасли на местната икономика са “Индустрия” и “Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили, мотоциклети, на лични вещи и на стоки за домакинството”. Насоките за развитие на икономиката в общината следва да са преди всичко към използване на местните ресурси.

Ключови за икономиката на общината са предприятията, работещи в отраслите: хранително-вкусова промишленост, лека и преработваща промишленост, автомобилен транспорт, строителство и селско стопанство /растениевъдство и животновъдство/.

2.2.4. Сграден фонд в община Кричим

Жилищната територия на град Кричим е 105.89 ха или 85% от територията на града. Застрояването на града е с преобладаващо с улично-кварталана структура и индивидуални парцели. Едноетажните жилищни сгради заемат 53.1%, двуетажните – 34.6%, триетажните – 9.7%, а четириетажните са 1%. Основната част от жилищния фонд е изграден след Втората световна война и значителна част от него се нуждае от обновяване. Извън града производствените терени са 45.17 ха съсредоточени предимно в промишлената зона северно от града. Като цяло производствените терени са недостатъчни за осигуряване на трудова заетост на населението.

Жилищните сгради са с ниска енергийна ефективност – значително енергоемки, с големи загуби на енергия, остарели инсталации и др. Част от частните домове са обновени с приложени мерки за енергийна ефективност, но без предходно обследване, което не може да даде реална представа за спестяванията.

Наличният сграден фонд на територията на Общината по отношение на собственост се разглеждат като сгради:

- Общинска собственост;
- Частна собственост.

Сградният фонд на територията на община Кричим включва:

- сгради за изпълнение на функциите на органите на местното самоуправление и местната администрация;
- обществено обслужващи сгради - училища, детски градини и читалища;
- помещения в сгради;
- блокове и индивидуални къщи- представляващи жилищния фонд на общината и др.

По отношение на предназначението на сградите се приеме следната квалификация на сградите :

1. жилищни:

- а) еднофамилни индивидуални къщи;
- б) жилищни сгради (блокове) с ниско и средно застрояване;
- в) смесени сгради;

2. нежилищни (сгради, които са публична собственост или се използват от обществеността):

- а) сгради за административно обслужване;
- б) сгради в областта на образованието (учебни, детски градини и др.);

в) други сгради за обществено ползване (сгради в областта на социалните дейности, читалища и др.).

Състоянието на общинския сграден фонд и на сградния фонд в жилищния сектор в община Кричим не се различават от тези в страната за населени места от този тип, като основните причини за високата енергоемкост са: наследена енергоинтензивна структура в строителството в зависимост от годините на построяване – външните стени на повечето стари сгради са с неизолирани стени имат до 5 пъти по-големи топлинни загуби в сравнение с нормите за ново строителство, сутерените и таванските плочи също са без топлоизолация, топлинните загуби през старата морално остаряла дограма - прозорци и врати достигат до 50 % и неефективното отопление и осветление.

В зависимост от предназначението, сградния фонд на община Кричим включва:

1. Административна сграда на Общинска администрация;
2. Общински младежки дом;
3. Общинска културна инфраструктура: НЧ „Пробуда-1912 г”, гр. Кричим;
4. Общинска инфраструктура за социални услуги:
 - 4.1. Домашен социален патронаж;
 - 4.2. Детска млечна кухня;
 - 4.3. Дневен център за стари хора;
 - 4.4. Център за обществена подкрепа.
5. Образователна инфраструктура:
 - 5.1. ДГ „Ралица”;
 - 5.2. ДГ „Незабравка”
 - 5.3. НУ „В. Левски”;
 - 5.4. СУ „П. Р. Славейков”:
 - 5.4.1. База 1 – бул. „Тракия” № 24
 - 5.4.2. База 2 – ул. „Д. Благоев” № 5.
6. Общинска спортна инфраструктура: Градски стадион „Христо Ботев”, включващ и две спортни площадки.

7. Общинска инфраструктура за здравни и медицински грижи - В община Кричим няма изградена болница. Населението на общината ползва болнична помощ в гр. Пловдив и гр. Стамболийски. Независимо от това, че здравеопазването е изцяло на издръжката на Националната здравна каса, общинското ръководство не може и не се дистанцира от тази социална функция. Проблемите на здравеопазването като материално-техническа база, отчасти, остават проблем. Качеството на здравните услуги, както и осигуряването на квалифициран медицински персонал, извършващ първична и специализирана медицинска помощ, също остават задължение на общинското ръководство.

Приоритет за общинското ръководство е разработването и реализирането на проект за основен ремонт и преустройство на сградата на бивша „Градска поликлиника” в „Общински здравен център – гр. Кричим”.

2.2.5 Транспортна инфраструктура

На територията на община Кричим е развит главно автомобилният и по-малко железопътния транспорт. В този вид и структура транспортът удовлетворява потребностите на общинската икономика.

Пътна инфраструктура. Пътната инфраструктура на общината е добре изградена. Транспортното обслужване на общината със съседните общини се осъществява, чрез републиканска (третокласна) и общинска (бивша четвъртокласна) пътна мрежа.

Републиканската пътна мрежа в община Кричим включва пътища с обща дължина 23, 460 км, като общата им дължина в границите на гр. Кричим е 3,088 км. Това са:

- **Трети клас път III-866 Девин – Кричим – Стамболийски.**
- **Трети клас път III-8602 Пловдив – Перушица – Кричим.**

На територията на община Кричим **общинските пътища** са с обща дължина 4,003 км.

- **път № PAZ 1041**, с наименование /III-375, Бяга – Исперихово/ - Козарско – граница общ. (Брацигово – Кричим) – Кричим /III – 866/. Този път осигурява пътната връзка със съседната област Пазарджик.

- **път № PDV 1100**, с наименование /III – 866/ Кричим – ж.п. гара Кричим.

Железопътна инфраструктура. През територията на община Кричим преминава 18^{-та} жп линия Стамболийски – Пещера, от жп км 0+000 в гара Стамболийски до км 13+000 в междугарието Кричим – Брацигово (граница с Област Пазарджик). В тази част от ж.п. линията е спирка Куртово Конаре и гара Кричим. Железопътната линия е единична и не е електрифицирана.

От съществено значение за общината са връзките с областният център гр. Пловдив. Като предимство на района в ИТСЮЦР е осигурената степен на транспортната достъпност и свързаност, допринасяща за бърз и удобен достъп до различни пазари, мобилност по отношение прилагането на труд и ползването на услуги.

2.2.6. Спорт и култура.

В общината е изградена добра спортно-материална база, позволяваща развитието на различни видове спорт. Спортната инфраструктура на общината включва Градския стадион, в който са обособени освен терена на стадиона и две спортни площадки. На територията на парк „Ливингстън“ е изградена спортна площадка „Фитнес на открито“, която се поддържа от общината. Всяка от трите училищни сгради в общината също разполага със спортни площадки, но те се използват предимно за целите на учебните занятия. На територията на община Кричим функционира ФК “Кричим“, в който са създадени мъжки, юношески и детски футболен отбор. Мъжкият футболен отбор се състезава в „А“ областна група мъже. Основната спортна дейност се развива в училищата на територията на общината.

В съответствие с изискванията на Закона за народните читалища /ДВ, бр.89 /1996г./, в община Кричим като самостоятелни юридическо лице с нестопанска цел в Окръжен съд – Пловдив е регистрирано Народно читалище „Пробуда - 1912“.

Читалището в община Кричим планира и организира дейността си съгласно ЗНЧ и общинския културен календар. То е институцията, която подготвя културните мероприятия от общински характер, свързани с историята на България, официалните и религиозно-обредните празници и традициите, свързани с тях.

Всяка година с решение на Общинския съвет се гласува културен календар на общината информираш за датата и мястото на предстоящите културни събития за цялата година. Културата като дейност в Общината се развива на основата на културно-историческото

наследство и културните традиции, оставени от предните поколения и ново създаваните културни прояви. В историята на България, Кричим се споменава като средновековна крепост владяна от българите през различните времена. За кратко време е бил престолнина на средновековните владетели Иванко и Слав, в него е идвал румелийския император Хенрих. В землището на Общината има две останки от крепости, които са служили за охраняване на тесния пролом на река Вьча при излиза ѝ от Родопите.

Ситуацията в секторите „Спорт” и „Култура” са идентични - сградният фонд е с лоши енергийни характеристики и с потребност за пълно обновяване. Средствата за издръжка, предвидени в бюджетите на културните институти, позволяват извършването само на текущи и аварийни ремонти. За решаване на проблемите с енергийната ефективност, ще се ползват възможностите на Оперативните програми на територията на Република България, както и сътрудничество с частния сектор за реализиране на съвместни инициативи, свързани с подобряване на материалната база и параметрите на сградния фонд.

2.2.7. Енергийна мрежа.

Електропреносната система за захранване на община Кричим е част от Републиканската мрежа. Основното захранване е на 110kV. Общината е със специализация в хидроенергетиката. Тук се намира един от най-големите хидроенергийни комплекси, вкл. язовирите „Вьча“ и „Кричим“ и водноелектрическите централи „Вьча“ 1 и 2, „Кричим“ и ПАВЕЦ „Орфей“:

Подстанции на територията на община Кричим			
№	Наименование/ Мощност	Напрежение	Собственик
1.	ВЕЦ ВЪЧА I - 14 MW	110/20	НЕК ЕАД / ЕСО ЕАД
2.	ВЕЦ ВЪЧА II - 7 MW	110	НЕК ЕАД
3.	ВЕЦ КРИЧИМ - 80 MW	110	НЕК ЕАД
4.	ПАВЕЦ ОРФЕЙ - 160 MW	110	НЕК ЕАД

Всички подстанции са към съответната ВЕЦ. Ел. захранването на гореизброените подстанции се осъществява с въздушни ел. проводни 110kV от електропреносната мрежа. Общинския център и единствено населено място на общината – град Кричим е електрифициран, като извънградските мрежи са въздушни изводи 20kV, а в града мрежата е основно кабелна. Изградената електропроводна мрежа осигурява достатъчна сигурност и оперативност в захранването на потребителите. Като цяло електроразпределителната мрежа е реконструирана и поддържана на добро равнище, но има участъци с нарушени механични и електрически параметри. Електропроводите /въздушни и кабелни/ 20kV за захранване на единствено населено място на общината – град Кричим са изградени така, че да се реализират пръстени с цел резервираност, както на битовите така и на промишлени потребители. В по-голямата си част електропроводите са собственост на "ЕРП ЮГ" АД, като всички се управляват от градската диспечерска служба.

Електропроводите 20kV са съставени от въздушни линии основно в крайградските зони и селищата и кабели с омрежен полиетилен тип САХЕкТ в гр. Кричим. Въздушните електропроводни 20kV (ВЕЛ) създават ограничения със сервитутите си в урегулираните територии и подлежат на постепенно кабелиране. Като цяло електроразпределителната мрежа 20kV е в добро състояние. Аварии по електропроводните линии 20kV основно се дължат на

остаряла изолация. Развитието на мрежа средно напрежение да се предвижда с използване на кабели 20kV. Трасетата на кабелните и въздушни линии се определят с техническите проекти по реда на ЗУТ.

На територията на гр. Кричим и околностите са изградени зидани трафопостове в самостоятелни УПИ, вградени трафопостове, КТП, БКТП и мачтови трафопостове. В по-голямата си част трафопостовете са собственост на "ЕРП ЮГ" АД и се управляват от градската диспечерска служба. Една част от трафопостовете в промишлените зони са частна собственост. Електрическата мрежа ниско напрежение в град Кричим в по-голямата си част е въздушна. Кабелни линии НН има в гр. Кричим. За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа 0,4 kV е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Недоброто състояние на мрежа НН води до влошаване качеството на доставената ел. енергия. Като разпределителни табла се използват полимерни разпределителни кутии.

2.3. Приоритети за развитие на община Кричим.

В *Общинския план за развитие на община Кричим за периода 2014 – 2020 година*, са заложили цели, както следва:

Главна цел: Устойчиво местно развитие, преодоляване на демографската криза и бедността, основани на потенциала за постигане на общ икономически напредък, подобро качество на живот, с високи равнища на заетост и обновена техническа инфраструктура.

Стратегически цели:

ЦЕЛ 1: Съживяване на местната икономика и създаване на работни места, чрез ефективно използване на ресурсите и привличане на инвестиции в селското стопанство, съпътстващи дейности и услуги за намаляване на безработицата и повишаване на доходите.

ЦЕЛ 2: Повишаване и развитие на човешките ресурси, подобряване качеството и стандарта на живот, насърчаване на образованието и социалното включване.

ЦЕЛ 3: Балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на техническата и социална инфраструктура, съхраняване и опазване на природното богатство.

Комплексът от приоритети, мерки и дейности за реализацията на стратегическите цели и подцели, са включени в Програмата за реализация на Общинския план 2014-2020 и са насочени в няколко основни области на въздействие, както следва:

- Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж – привличане на инвестиции, по-висока заетост, доходи и жизнен стандарт;

- Подобряване на средата на обитаване – по-добра вътрешна свързаност между населените места в общината, подобрена инфраструктура, достъпни услуги, запазване и утвърждаване на природното богатство и културно-историческото наследство, опазване на околната среда;

- Съхраняване на демографския потенциал и развитие на човешките ресурси, със специална грижа към младите хора – ограничаване дела на ранно напусналите училище, увеличаване броя на младежите с висше образование и задържането им за живот и работа в общината, активно ангажиране на младите хора в развитието на общината.

С цел осигуряване на приемственост между Общинския план 2014 – 2020 година и гарантиране на последователност и устойчивост на водените в община Кричим политики за развитие, и новият План за интегрирано развитие на община Кричим, чието приемане предстои, е формулираната визия за развитие на общината:

„Община Кричим – екологично чиста територия, атрактивна за развитие на туризъм, с добре устроена и привлекателна жизнена, инфраструктурна, културна, икономическа и бизнес среда, подобрен стандарт на живот и повишен ръст на заетост и доходи“.

ПИРО като част от системата от стратегически документи интегрира регионалното и пространственото развитие и служи за определяне на актуалните проблеми, нуждите и потенциалите за развитие на общинитата, като отчита разработените инвестиционни програми и финансови инструменти, включително съфинансирани от фондовете на Европейския съюз. В унисон с тях е и планирането и изпълнението на интегрирани подходи за териториално и градско развитие и на местни инициативи, допринасящи за постигане на националните цели и приоритетите за регионално и местно развитие. ПИРО следва да бъде разработен, като стратегически и програмен документ, който определят средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на община Кричим (и нейния център-град Кричим) и връзките ѝ с други общини, в съответствие с другите документи за планиране на регионалното развитие, като съдържат конкретни параметри за развитието на територията и планират ресурсната обезпеченост на изпълнението.

ПИРО на община Кричим представлява съчетание на 3 стратегически цели, 14 приоритета и 103 мерки, насочени към развитие на икономиката, туризма, техническата инфраструктура, намаляване на бедността, опазване на околната среда и повишаване капацитета на общинската администрация. Формулираните предложения за развитие отчитат законодателната и стратегическата рамка на регионалното развитие в европейското и националното пространство. Структурата и посланията на стратегическата част съответстват на постановките в ЗРР, ППЗРР, „Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО 2021-2027 г.“ и не противоречат на законодателството в сферите устройство на територията, опазване на околната среда и културното наследство.

Главната цел на ПИРО е: „Постигането на интегрирано устойчиво развитие, привличане на инвестиции, насърчаване икономическата активност, повишаване стандарта на живот и преодоляване на демографската криза, чрез стабилни темпове на икономически растеж на основата на собствени и привлечени ресурси и местения потенциал на територията.“

Стратегическа цел 1. „Подем в икономическото развитие на общината“.

Приоритет 1.1. „Привличане на инвестиции“,

Приоритет 1.2. „Насърчаване на иновациите“,

Приоритет 1.3. „Откриване на нови работни места и насърчаване на заетостта“

Приоритет 1.4. „Развитие на туризма“.

Приоритет 1.5. „Развитие на селското и горското стопанство“

Приоритет 1.6. „Опазване на околната среда и биоразнообразието“,

Стратегическа цел 2. „Развитие на човешките ресурси“.

Приоритет 2.1. „Повишаване на образователното равнище на населението на общината“,

Приоритет 2.2. „Подобряване на услугите и достъпността“

Приоритет 2.3. „Повишаване на административния капацитет и качеството на административното обслужване“

Стратегическа цел 3. „Подобряване качеството на живот чрез изграждане на съвременна инфраструктура и свързаност“

Приоритет 3.1. „Развитие на транспортната и цифрова инфраструктура“

Приоритет 3.2. „Развитие на екологосъобразна инфраструктура“

Приоритет 3.3. „Развитие на културната и спортната инфраструктура“

Приоритет 3.4. „Развитие на енергийната инфраструктура“

Приоритет 3.5. „Развитие на градска инфраструктура“

Акцент в новия стратегически за община Кричим документ са и зоните за прилагане на интегриран подход, т.н. зони за въздействие, които независимо от функционалното предназначение на тяхната територия, могат да бъдат два вида:

- Градски зони за въздействие;
- Други зони за въздействие със специфични характеристики.

3. ОБЩИНСКА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ПОЛИТИКА

Общинският План за енергийна ефективност има за главна цел да се превърне в инструмент за реализиране на общинската политика в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от ВЕИ. Заложените цели за енергийна ефективност съответстват с целите за развитие на община Кричим.

Енергийната политика на местно ниво следва да се насочи към прилагане на соларно осветление за фасади на обществени сгради, парково осветление и постепенното му въвеждане за уличното осветление. Възможностите за приложение на ВЕИ в този сектор е прилагане на LED осветителни тела с фотосоларни панели и акумулатори, с което ще се реализират съществени енергийни икономии. Поради високата цена на тези съоръжения, е необходимо да се търсят програми с грантово финансиране за оптималната реконструкция на съществуващата улична осветителни уредба. Необходимо е в бъдеще да се работи за модернизация, усъвършенстване и постигане на по-високи нива на енергийна ефективност на уличното осветление, при което се предвижда голям потенциал за икономии на енергия и разходи.

3.1. Цели и приоритети на Общинската програма за енергийна ефективност

В съответствие с анализа на състоянието и стратегическите цели, отчитайки възможностите и перспективите за провеждане на общинските политики по енергийна ефективност, както и проблемите, които следва да бъдат решени в плановия период, са определени следните приоритети:

ПРИОРИТЕТ 1: *Прилагане на интегриран пакет от мерки за подобряване на енергийната ефективност на общински сграден фонд, чрез повишаване на енергийната ефективност на сградите и генериране на икономии от използването на енергия и подмяна на уличното осветление с енергоспестяващо.*

ЦЕЛ. 1.1. Прилагане на интегриран пакет от мерки за подобряване на енергийната ефективност на общински сграден фонд, чрез повишаване на енергийната ефективност на сградите и генериране на икономии от използването на енергия.

Очаквани резултати:

- Подобряване на комфорта на обитаване в обществените сгради и постигане на нормативно определените параметри на средата за отопление и осветление.
- Намаление на консумацията на енергия и оптимизиране на бюджетните разходи в резултат на постигнатите икономии на енергия от изпълнените енергийно ефективни мерки, спрямо нормативно определените за предходни периоди.
- Намаление на емисиите от CO₂ с най-малко 30% годишно.
- Удължен експлоатационен срок на сградите и техните инсталации и съоръжения с приложени енергийно ефективни мерки.
- Да се заложи определяне на потенциала на биомасата в община Поморие, изграждането на предприятие за производството на пелети и дървесен чипс.
- Изграждане на малки фотоволтаични централи за генериране на енергия за собствени нужди на общинските сгради.

ЦЕЛ. 1.2. Подмяна на уличното осветление с енергоспестяващо.

- Намаление на разходите за поддръжка и експлоатация на уличното осветление.
- Намаление на CO₂ емисии.
- Подобряване качеството на живот и повишаване на сигурността на населението.
- Намаление на престъпността и предпоставките за ПТП.

ПРИОРИТЕТ 2: *Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради и местната промишленост на територията на общината.*

Очаквани резултати:

При саниране на 15% от сградния фонд в рамките на Плана за енергийна ефективност, в община Кричим може да постигнат следните резултати:

- Намаление на годишните разходи за енергия.
- Намаление на емисиите от CO₂ с 15%.
- Намаление на годишните разходи за енергия на домакинствата и откупуване на инвестицията за период от около 5-6 години.
- Удължен живот на обновените сгради и техните инсталации и съоръжения.

За постигане на посочените резултати са нужни неинвестиционни дейности от страна на Община Кричим, които включват:

- Оказване на техническа помощ за осъществяването на инвестиционните проекти за повишаване на енергийната ефективност.
- Наблюдение и анализ на резултатите от проекти в жилищни сгради.
- Разработване и осъществяване на общинска програма за:
- Насърчаване на проекти за енергийна ефективност в жилищни сгради;
- Подготовка и провеждане на кампания за насърчаване на повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради.
- Изготвяне на информационни кампании свързани с възможностите за безвъзмездно финансиране на проекти в предприятията.

- Стимулиране на изграждането на малки централи за производство на енергия от ВИ (термопомпи, слънчеви колектори за електричество и топла вода, котли на биогориво и т.н.) за собствени нужди в предприятията.

Реализираните проекти в областта на енергийната ефективност биха имали положителен ефект не само върху околната среда, но и върху устойчивото развитие на общината като цяло.

ПРИОРИТЕТ 3: Въвеждане на управление на енергията на територията на общината.

ЦЕЛ 3.1. Изграждане на общински институции и кадри по енергийна ефективност - Създаване на информационна структура, която да информира и консултира заинтересованите относно възможностите за финансиране на проекти по енергийна ефективност и ВЕИ.

Очаквани резултати:

- Подготовка и обучение на специалисти по енергийна ефективност за работа в общинската администрация.
- Разработване на комплексна програма за подготовка и създаване на общинско звено по енергийна ефективност.
- Разработване и осъществяване на програма за обучение на общински специалисти по енергийна ефективност за работа в общинската администрация.

ЦЕЛ 3.2. Проучване на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото оползотворяване

Очаквани резултати:

- Енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на общината и създаване на предпоставки за оползотворяване му.
- Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проекти и дейности по енергийната програма на общината
- Енергийна информационна база.
- Проучване на потенциала на територията на община Кричим за използване на ВЕИ.
- Проучване на възможностите за финансиране на мерките за повишаване на енергийната ефективност в общината, в т.ч. по линия на оперативни програми и фондове.
- Проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност.
- Създаване на енергийна информационна база данни на общината за консумацията на енергия по сектори.

ЦЕЛ 3.3. Привличане на обществена подкрепа за изпълнението на енергийно ефективните планове на общината, чрез широко партньорство в бизнеса и организации на гражданското общество.

Очаквани резултати:

- Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания сред населението и местния бизнес за планове на общината, свързани с енергийната ефективност и ползите от публично-частното партньорство.

- Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на плана за енергийна ефективност на общината и публикуване на периодична информация.
- Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на плана за енергийна ефективност.
- Установени трайни публично-частни партньорства между общината и частния сектор.
- Въведено управление на енергията на територията на общината.

Приоритетите и целите на Програмата за енергийна ефективност на община Кричим съответстват на изискванията, които страната ни трябва да изпълни във връзка с приетите директиви от Европейския съюз за прилагане на енергийната ефективност в битовия и индустриалния сектор.

Най - важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на Програмата за енергийната ефективност за периода 2021 – 2028 година, са следните:

- ❖ Икономия на електрическа енергия;
- ❖ Икономия на горива;
- ❖ Намалени емисии на парниковите газове;
- ❖ Икономия на средства;
- ❖ Опазване на околната среда;
- ❖ Подобряване на условията и стандарта на живот на хората на територията на общината

СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ на ПЕЕ 2021-2028 г., са:

1. Намаляване разходите за енергия в обекти и сгради, финансирани от общинския бюджет чрез:

- внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки;
- усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения.

2. Подобряване качеството на енергийните услуги и достигане на нормативните изисквания за осветеност на учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и др.

3. Подобро качество на уличното осветление /система за външно изкуствено осветление/ и привеждането му в съответствие с хигиенните норми и изисквания.

4. Повишаване информираността за енергийна ефективност и насърчаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината.

5. Повишаване нивото на:

- информираност, култура и знания на ръководния персонал на общинските обекти, експерти и специалисти в общинска администрация за работа по проекти от фондовете по енергийна ефективност;
- квалификация на експлоатационния персонал.

6. Усъвършенстване системата за събиране на информация за енергопотреблението на общинските обекти за изготвяне на точни анализи и прогнози.

7. Подобен комфорт на обитаване в обновените сгради и удължаване живота на сградите и техните инсталации и съоръжения.

8. Въведено управление на енергийното потребление на територията на общината.

9. Въведено постоянно наблюдение, анализ и оценка на изпълнението на енергийната програма на общината, и публикуване на периодични информации.

10. Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската програма за енергийна ефективност и установени трайни публично-частни партньорства между общината и частния сектор.

Дейностите за повишаване на енергийната ефективност на територията на община Кричим, са свързани с:

1. намаляване на разходите на енергия при производството, преноса и разпределението на енергия, както и при крайното потребление на енергия;
2. обучение и придобиване на квалификация в областта на енергийната ефективност на лицата, предоставящи енергийноэффективни услуги;
3. оценка за съответствие на инвестиционните проекти на сгради по отношение на изискванията за енергийна ефективност;
4. обследване и сертифициране за енергийна ефективност на сгради;
5. проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и на климатични инсталации в сгради;
6. обследване за енергийна ефективност на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление;
7. управление на енергийната ефективност;
8. предоставяне на енергийноэффективни услуги;
9. повишаване на осведомеността на домакинствата.

Мерките за повишаване на енергийната ефективност са действията, които водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност, при крайното потребление на енергия, както и при производството, преноса и разпределението на енергия, като допустимите мерки се определят с наредбата по чл. 18, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност.

3.2. Текущо състояние

Проблемът за енергопотреблението стои пред общините от една страна като икономически, а от друга като екологичен проблем. Провеждането на националната политика за енергийна ефективност е невъзможно без активното участие на общините, които имат и пряк, и косвен интерес от повишаването на енергийната ефективност.

Разходите за ел. енергия заемат значителен дял от бюджетите на българските общини. Това налага прилагането на нов подход, ориентиран към програмиране на дейностите по енергийна ефективност и въвеждането на енергоспестяващи системи за отопление, осветление и др.

Дейности на общината като потребител на енергия, регулатор, мотиватор и като инвеститор

Потребител е най-широко застъпената в Общината функция. Тя е вменена на Общината като собственик на обектите. Основното перо в консумацията на енергия е обслужването на общинските сгради: административни сгради, сгради на образованието, културни и културно-исторически сгради, здравни и спортни обекти, улично осветление и други енергоконсумиращи услуги, изпълнявани от Общината, като културни мероприятия и пр.

Освен като потребител общината се проявява и като регулатор, тъй като при вземането на редица стратегически решения трябва да се отчете прякото им влияние върху консумацията на енергия.

Програмата за енергийна ефективност е насочена предимно към общинския сектор – сградите и услугите, при които общината изпълнява функцията си на консуматор на енергия. Мерките се съсредоточават предимно в сгради на учебните и детски заведения, на социалните заведения, читалища и административни сгради.

С оглед ролята на общината като местен орган на властта и произтичащите от това правомощия, тя се явява като мотиватор за въздействие върху поведението на потребителите на енергия, основно чрез провеждане на информационна кампания и предоставяне на информация относно енергийната ефективност и използването на ВЕИ на територията на общината.

Община Кричим няма пряко отношение към производството и разпределението на енергия, тя е предимно консуматор. Възможни сфери на въздействие са подобрене на съществуващите отоплителни инсталации, намаляване на загубата от преноса и загубите при самата консумация, външна топлоизолация на стени, топлоизолация на покрив, подмяна на дървена /метална/ дограма с нова PVC дограма. Част от сградния фонд на общината е сравнително остарял, дограмите са дървени и/или метални и в недобро състояние, покривите са с хидроизолация с асфалтово покритие и посипка или керемиди. Като цяло се налага извода, че с цел повишаване на ефективността на енергопотреблението, наличният сграден фонд се нуждае, както от мерки за ремонт и поддържане, така и от мерки за топлоизолация.

Основен доставчик на електроенергия за община Кричим е компанията „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД. По предоставената в община Кричим информация от дружеството, количествата на продадената на крайните клиенти енергия на територията на общината е както следва:

	2018 г.	2019 г.	2020 г.
ВИД КЛИЕНТ	MWh	MWh	MWh
Битови клиенти	10 118 412,00	10 237 159,00	10 777 581,00
Бюджетни клиенти	28 382,00	36 523,00	36 931,00
Малки стопанства	441 494,00	729 983,00	-
Стопански клиенти	2 410 862,00	2 888 294,60	3 237 590,45
ОБЩО:	12 999 150,00	13 891 959,60	14 052 039,45

Газифицирането на община Кричим се осъществява от „Ситигаз България“ ЕАД. Газоразпределителната мрежа е съгласно схема, одобрена с Решение № 247/2006 г. на Общински съвет Кричим.

През 2018 година „Ситигаз България“ ЕАД е реализирало на територията на общината крайна енергия в размер на 13 630,088 MWh. През 2019 г. реализираната крайна енергия от дружеството на територията на община Кричим е в размер на 17 497,134 MWh, а през 2020 г. –

11 389,306 MWh., като разпределението по икономически сектори може да се види в таблица 1. Тази енергия не включва първично енергийно предназначение за транспортното гориво.

Таблица 1. Разпределение на крайната енергия на природен газ, по сектори

ОБЩИНА/ Икономически и сектор	2018		2019		2020	
	Природен газ, nm ³	Крайна енергия, MWh	Природен газ, nm ³	Крайна енергия, MWh	Природен газ, nm ³	Крайна енергия, MWh
Община Кричим	1 289 141,00 0	13 630,08 8	1 654 888,27 6	17 497,13 4	1 079 334,34 7	11 389,306
Битови потребители	26 831,000	283,684	27 164,506	287,210	37 209,576	392,641
Индустриалн и потребители	1 176 642,00 0	12 440,63 6	1 561 612,79 2	16 510,93 2	990 581,036	10 452,767
Обществено Административни, Търговски	85 668,000	905,768	66 110,978	698,991	51 543,735	543,898

Консумираният природен газ в община Кричим води до следните спестявания на крайна и първична енергия, както и емисии на парникови газове (таблица 2):

Таблица 2. Спестена крайна, първична енергия по сектори

Община/Икономически сектор	Спестена крайна енергия	Спестена първична енергия	Спестени емисии CO ₂
	MWh	MWh	ton
2018 г.			
Община Кричим	1 968.347	3 373.735	1 870.734
Битови потребители	123.932	151.407	39.258
Индустриални потребители	1 810.516	3 175.126	1 762.907
Обществено Административни, Търговски	33.900	47.203	68.569
2019 г.			
Община Кричим	2 333.594	4 038.683	2 051.199
Битови потребители	98.512	137,161	57,193
Индустриални потребители	2 207,445	3 864,300	1 949,744
Обществено Административни, Търговски	27,637	37,222	44,262
2020 г.			
Община Кричим	1 594,187	2 712,343	1 361,087
Битови потребители	172,387	232,073	89,793
Индустриални потребители	1 400,253	2 451,249	1 236,785
Обществено Административни, Търговски	21,547	29,020	34,509

Годишното потребление на ел. енергия на общинските сгради /адм. сграда, училища, детски градини, читалище, мл. дом, поликлиника, соц. дом/, в КВч, от 2018 г. до 2020 година включително е:

година	Потребление на ел. енергия в KWh
2018	395 915
2019	410 293
2020	344 619
общо	1 150 827

Видно от представените в таблицата цифри потреблението на ел. енергия в сградите общинска собственост нараства през всяка следваща година.

Идентично е потреблението на природен газ за посочения период за общинските сгради /адм. сграда, училища, детски градини и гр. поликлиника/, а именно:

година	Потребление на природен газ в	
	Xm3	MWh
2018	87,626	-
2019	52,580	239,652
2020	-	422,913
общо	140,206	662,565

С цел намаляване на потреблението на електроенергия в общината и в изпълнение на Програмите по енергийна ефективност за предходни периоди на действие, са предприети целенасочени действия предимно към образователната инфраструктура.

Газифицирани са следните сгради публична общинска собственост на община Кричим: СУ „П. Р. Славейков” – първа и втора база, НУ „Васил Левски”, ДГ „Ралица“, ДГ „Незабравка“, административна сграда на общинска администрация, сграда на бивша Градска поликлиника, Комплекс за социални услуги включващ Дневен център за стари хора, Детска млечна кухня и Домашен социален патронаж.

Ежегодно в общинския бюджет се планират разходи и са извършвани строително-ремонтни дейности на общински сгради свързани с подмяна на дограма по част от фасадите, ремонти на ОВ, ВиК и ел. системи.

Жилищните сгради на територията на община Кричим, построени преди повече от 15 - 20 години, съставляват около 70 на сто от общия жилищен сграден фонд. Те са с ниска енергийна ефективност – значително енергоемки, с големи загуби на енергия, остарели инсталации и др.

В община Кричим не са реализирани проекти по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

На територията на общината няма изградени инсталации за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници. В съответствие с Директива 2001/77 на ЕС в подкрепа на произведената от ВЕИ електроенергия, основавайки се на пазарните механизми, в Закона за енергетиката са предвидени мерки за поощряване и устойчиво използване на ВЕИ. Съгласно прогнозният документ за развитие на ВЕИ в България до 2030 година, България има най-голям потенциал за развитие на енергия от водни централи и биомаса. Потенциалът на община Кричим за производство на енергия от ВЕИ не е достатъчно проучен. Необходими са действия в посока

на изготвяне на енергиен баланс на общината, с оглед по-добро планиране на производство и потребление/консумация на енергия.

Енергийният потенциал и интензитет на слънчевата радиация за региона е напълно достатъчен за изграждане на инсталации за топлинно преобразуване (инсталации за топла вода и слънчеви сушилни) и получаване на електроенергия, произведена от слънчеви батерии, монтирани на покриви на сгради, общинска собственост.

Най – голям дял в потреблението на енергия от горива се пада на сектор образование и администрация.

Най – голям дял в потреблението на ел. енергия има уличното осветление, следвано от сектор образование и администрация.

Разпределението на енергопотреблението, природен газ и дизелово гориво в общината за 2018, 2019 и 2020 г. по сектори, е както следва:

ОБЕКТ	ЕЛ. ЕНЕРГИЯ		ДИЗЕЛОВО ГОРИВО		ПРИРОДЕН ГАЗ			
	КWh	Лв.	тон	Лв.	Хнм3	Лв.	MWh	Лв.
1. Административна сграда								
2018 год.	84 195	17 874,02			11,316	9 275,19		
2019 год.	96 991	21 306,67			6,440	5 894,26	41,068	3 694,15
2020 год.	87 469	20 075,93					100,614	8 009,99
2. Детски градини								
2.1. ДГ „Незабравка”								
2018 год.	39 713	8 104,88			13,388	10 971,51		
2019 год.	38 211	8 089,48			6,662	6 098,13	46,048	4 140,04
2020 год.	26 815	6 036,80					92,800	7 781,71
2.2. ДГ „Ралица”								
2018 год.	36 595	7 853,17			11,231	8 703,80		
2019 год.	33 297	7 387,66			2,824	2 586,40	28,610	2 568,59
2020 год.	22 301	5 157,24					73,294	6 698,86
3. Училища								
3.1. СУ „П. Р. Славейков” – ПЪРВА БАЗА								
2018 год.	21 505	4 599,92			32,035	25 992,75		
2019 год.	24 787	5 463,74			19,182	13 750,68	79,244	7 152,51
2020 год.	22 025	5 261,77					151,561	12 832,15
3.2. СУ „П. Р. Славейков” – ВТОРА БАЗА								
2018 год.	19 622	4 200,43			8,601	6 995,02		
2019 год.	16 873	3 718,27			5,855	4 559,25	24,492	2 209,97
2020 год.	9 524	2 277,91					52,535	4 556,00
3.3. НУ „Васил Левски”								
2018 год.	15 397	3 971,18			10,301	8 480,83		
2019 год.	16 407	3 956,36			11,214	5 658,85	17,095	1 504,04
2020 год.	14 259	3 702,62					43,152	3 626,22
4. Социален дом								
2018 год.	81 610	17 616,93	3	5 550,00				
2019 год.	81 058	18 281,34	3,79	9 588,41				
2020 год.	79 285	18 724,21	1,694	3 291,60				
5. Младежки дом								
2018 год.	17 082	4 200,00						
2019 год.	24 963	6 097,65						
2020 год.	17 483	4 719,59						

6. Център за обществена подкрепа								
2018 год.	3 699	807,68						
2019 год.	13 033	2 788,84						
2020 год.	13 150	3 016,32						
7. НЧ „Пробуда – 1912”								
2018 год.	38 849	8 486,86						
2019 год.	27 840	6 368,37						
2020 год.	20 947	5 149,05						
8. Поликлиника								
2018 год.	37 648	8 274,25			0,754	614,21		
2019 год.	36 823	8 357,71			0,403	368,85	3,095	278,86
2020 год.	31 362	7 535,18					8,956	720,83
9. Улично осветление								
2018 год.	350 338	57 814,32						
2019 год.	325 417	56 820,13						
2020 год.	318 260	58 526,79						

През 2019 година се забелязва повишена консумация на електроенергия в Административната сграда на общината, Младежки дом, СУ „П. Р. Славейков” – първа база и НУ „Васил Левски”. През 2020 година се забелязва намалена консумация на електроенергия в общинските сгради, което се дължи на въведената през месец март извънредна епидемична обстановка. Потреблението на природен газ и дизелово гориво в общинските сгради бележи почти трайна тенденция. Положителна промяна към намаляване на консумация на ел. енергия за уличното и площадно осветление се дължи на подмяната на голям брой крушки с енергоспестяващи такива.

В условията на пазарна икономика общините изцяло заплащат разходите си за енергопотребление и в определени случаи се налага да се свежда потреблението до минимум, което влошава комфорта на обитаваните сгради и условията не отговарят на нормативните изисквания за температура, влажност, осветеност и др. показатели.

Би било полезно Общината да създаде информационна структура, която да информира и консултира заинтересованите относно възможностите за развиване и финансиране на проекти по енергийна ефективност и ВЕИ. Регистрира се дефицит при данните за електропотреблението в индустрията и в жилищния сектор. Това води до трудно събиране на информация, планиране на програми и изготвяне на планове, свързани с енергийната ефективност в краткосрочен и в дългосрочен аспект. Липсата на данни води и до трудно следване на националната стратегия за намаляване консумацията на енергия и внедряване на мерки за енергийна ефективност и ВЕИ.

Външната осветителна уредба или т.нар. улично осветление е собственост на общината, съгласно §4, ал. 8 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за енергетиката. Уличното осветление е един от основните консуматори на ел. енергия за общината. Типизираните мерки за повишаване на енергийната ефективност на външното изкуствено осветление са: замяна на светлинни източници; замяна на осветители; замяна на пусково-регулируещи апарати; въвеждане на система за управление; замяна на устройствата за позициониране на осветителите; използване на ел. енергия от ВИ; подобряване качеството на електроснабдяване и др. Поради високата цена на тези съоръжения е необходимо да се търсят програми с грантово финансиране за оптималната реконструкция на съществуващата улична осветителна уредба. Замяната на еднотарифните електромери за измерване на консумираната ел. енергия за улично осветление с двутарифни не е енергоспестяваща мярка, но при

съществуващите тарифи за цени на ел. енергия, води до намаляване средствата за заплащане от страна на общината.

Разходите за уличното осветление са значителни и са за сметка на общинския бюджет. Ежегодно се предвиждат средства в бюджета за подмяна на остарелите осветителни тела, но това не е достатъчно ефективна мярка за постигане на желания резултат – значително намаляване на разходите. Осъществяването на проект в насока модернизация на уличното осветление ще донесе много ползи за общината, в т.ч. и финансови.

Общината не попада в обхвата на чл. 4, ал. 1, т. 4 от Наредба № Е-РД-04-05 от 8 септември 2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания и не е задължена да прави обследване за енергийна ефективност на уличното осветление.

Недависимо от липсата на такова законово задължение, община Кричим възложи изготвянето на енергийно обследване на системата за външно изкуствено осветление, с цел създаване на ясна представа относно текущото състояние и възможните мерки е дейности за прилагане за постигане на енергийна ефективност, намаляване на разходите без това да води до намаляване на качеството и комфорта на средата за обитаване.

Според Доклада от извършеното обследване за енергийна ефективност, системата за улично осветление на гр. Кричим е остаряла, амортизирана, енергоемка и неефективна. Тя е изградена от 786 броя осветители и обслужва 8230 жители. При средно междуствъблово разстояние от 30 м. би следвало общият брой на осветителите да бъде минимум 1046 бр. Преобладаващият вид осветителни тела са от типа "Коала" с инсталирани в тях НЛВН 150 W и НЛВН 70 W. Съществуващото осветление не отговаря на изискванията за минимална осветеност на уличното платно. Много от конзолите/рогатките, на които са монтирани осветителните тела също се нуждаят от подмяна. Включването и изключването на осветлението се контролира чрез часовников механизъм, монтиран в охраняващите ел.табла (касети). През 2018 г. за улично осветление на гр. Кричим е потребена 350338 kWh електроенергия на обща стойност 57814,32 лева. При осигуряване на всички нормативни изисквания за осветеност на населеното място, реалната консумация на ел. енергия би достигнала 406846 kWh при сега действащата система. Дейността за реконструкция и модернизация на системата за външно изкуствено осветление предвижда редица енергоспестяващи мерки (ЕСМ). Подмяна на съществуващите осветители с нови енергоефективни светодиодни с мощност 15W и светлинен поток 145 lm/W и 31,2W с поток 143,2 lm/W. Предвижда се подмяна на всички съществуващи рогатки и въвеждане на централизирано автоматизирано управление на цялата система, като се закупи и въведе в експлоатация нов сървър и софтуер и се заменят 22 броя касети. Това ще осигури възможност за дистанционно управление на включването и изключването на уличното осветление. В касетите ще се монтира апаратура, която ще измерва потреблението на ел.енергия в реално време. Ще бъдат изградени две фотоволтаични станции за производство и съхранение на ел.енергия от ВЕИ, които ще хранят общо 200 осветители. Първата станция с капацитет 1500 W/h ще бъде изградена на покрива на СУ "П.Р.Славейков" а втората с капацитет 2860 W/h ще бъде поставена на покрива на НУ "Васил Левски" в гр. Кричим. Автоматизираното управление на новото LED осветление ще се реализира посредством PLC контролер за управление по осветеност и по време с вграден часовник. Оптимизацията на системата се постига чрез управлението на осветлението едновременно посредством датчик за осветеност и график на времето. С изпълнението на дейностите по реконструкция и модернизация, въвеждането на автоматизирано управление и

захранване от фотоволтаични станции, ще се постигне максимална енергоефективност на системата за външно изкуствено осветление в град Кричим и в същото време светлинен комфорт и безопасност за населението през тъмната част на денонощието.

Цели и задачи на енергийно ефективната реконструкция на уличното осветление, са:

1. Повишаване на енергийната ефективност на уличното осветление и намаляване на консумацията на електрическа енергия.
2. Подобряване на нивото на уличното осветление в съответствие с европейските стандарти и норми.
3. Намаляване на преките разходи за улично осветление при осигурено високо качество на осветлението.
4. Осигуряване на безопасно движение на моторните превозни средства повишаване сигурността на движение на пешеходците нощно време и създаване на комфортна нощна атмосфера

3.3. Дефиниране на проблема „енергийна ефективност” за общината

За община с големина и параметри като Кричим, дефиницията „Енергийна ефективност” е доста сложно, обемно и комплексно понятие, което накратко може да се представи като измерител на разумното използване на енергията. В основни линии включва повишаване на ефекта от дейностите свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това, естествено без загубата за комфорт.

Разумното управление на днешните енергийни нужди, без да се накърняват възможностите на бъдещите поколения за задоволяване на своите потребности от енергия е основен принцип на интегрираното планиране на енергопотреблението. В сегашния момент все повече нараства ролята на общините в това интегрирано планиране на местно равнище.

„Потребител” е най-широко застъпената в общината функция. Тя е вменена на общината като собственик на обектите. Основното перо в консумацията на енергия е обслужването на общинските сгради: административни сгради, сгради на образованието, културни, социални и младежки дейности, здравни обекти, улично и площадно осветление и др.

Едновременно със стремежа да се разширява спектъра на дейности в общината, икономията на енергия може значително да облекчи общинския бюджет и да стане предпоставка за намаляване на консумацията и повишаване качеството на услугите, които се предлагат за населението.

Отсъствието на подготвени специалисти, които да разработват енергоефективни проекти, липсата на средства за осъществяването им и недостатъчната култура на населението по отношение на енергийната ефективност също са предпоставка за голяма консумация.

По тази причина усилията на общината ще бъдат насочени към разработване на проекти за енергийна ефективност, с цел по – икономичното и ефективно използване на природните ресурси, без това да се отразява на комфорта.

Общината е в състояние да упражнява контрол върху редица дейности водещи до повишаване на енергийната ефективност, да взема стратегически решения свързани с това и в границите на своите компетенции да налага на инвеститорите изпълнение на мерки с подобен характер. Основни инструменти:

- одобряване на устройствени планове;
- оптимизиране на транспортни схеми;

- насърчаване на частната инициатива свързана с реализиране на енергоефективни мероприятия;
- екологично съобразени технологии.

В изпълнение на програмата за енергийна ефективност община Кричим ще провежда политика, която е насочена към повишаване стандарта на крайния потребител и ще мотивира чрез следните функции:

- насърчаване на използването на природен газ чрез разпространението на информация, консултантски услуги, помощ при извършване на експертизи и обследвания;
- прилагане на енергоспестяващи мероприятия в сградите - общинска собственост.

Основните мерки за енергийна ефективност, приложими в сградите общинска собственост са:

- външна топлоизолация;
- топлинна изолация на покрив;
- топлинна изолация на плочи под сутерен;
- подмяна на стара дървена дограма с PVC дограма;
- газифициране/подмяна на амортизирани горивни уредби и изграждане на отоплителни инсталации с котли с природен газ и дървени пелети;
- монтаж на конвектори на природен газ;
- изграждане на системи за БГР със слънчева енергия;
- подмяна/изграждане на енергоефективно осветление с оптимален режим на включване.

Основните причини за високата енергоемкост на нашата икономика са:

- наследена енергоинтензивна структура;
- морално остарели технологии;
- недостатъчно средства за въвеждане на енергоспестяващи мерки и други.
- Съществени пречки при реализацията на целенасочени действия за ЕЕ са:
 - липса на стимули за рационално енергопотребление;
 - недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията;
 - недостатъчната институционална база и други.

За периода до 2021 година Община Кричим има изпълнени енергоефективни мерки свързани основно с подмяна на съществуваща дограма и топлоизолация по фасадите на общински сгради във функции: „Образование”, „Администрация”, „Култура” и „Социална”. Общината използва възможностите на структурните фондове за изпълнение на проекти, свързани с подобряване комфорта на обитаване и постигане на нормативно определените параметри в общински училища и детски градини.

Частичната модернизация на уличното осветление и слабата реализация на проекти в сферата на енергийната ефективност водят до голямата консумация на енергия.

3.4. Общ анализ на потенциала за енергийна ефективност в общината

Общината няма пряко отношение към производството и разпределението на енергия, тя е предимно консуматор. Възможни сфери на въздействие са подобрене на съществуващите отоплителни инсталации, намаляване на загубата от преноса и загубите при самата консумация, външна топлоизолация на стени, топлоизолация на покрив, подмяна на дървена /метална/ дограма с нова PVC дограма. Част от сградния фонд на общината е сравнително остарял, дограмите са дървени и/или метални и в недобро състояние, покривите са с хидроизолация с

асфалтово покритие и посипка или керемиди. Като цяло се налага извода, че с цел повишаване на ефективността на енергопотреблението, наличния сграден фонд се нуждае, както от мерки за ремонт и поддържане, така и от мерки за топлоизолация. Наред с ремонтите е необходимо преминаване от течно гориво на природен газ, тъй като той е най-евтин, екологично чист, с висок КПД и най-ниски загуби при пренос на енергия.

На територията на общината има и други природни ресурси за производство на енергия и е потенциално възможно използването на алтернативни източници за производство – слънчеви колектори, отчасти водна енергия.

От голямо значение за жителите на общината е, че постигането на по-ниски текущи разходи за енергия и ефективното ѝ разходване са предпоставка за подобряване на екологичната обстановка и намаляване емисиите на вредните газове – въглероден двуокис, въглероден окис, серен двуокис и други замърсители на въздуха.

При използване на енергийната ефективност като мярка за постигане на положителни резултати е изключително необходимо извършване на енергийни обследвания от специалисти на общинските обекти.

Трябва да се отбележи добрата екологична среда на енергоефективната политика. Комбинацията между екологични и енергоикономични действия може да е сериозен аргумент при кандидатстване за финансиране от специализирани фондове, оперативни програми и други източници.

Поради недостатъчните средства в община Кричим се приема начина на действие за подобряване на не толкова „лоши“ обекти. Положителна страна е малката, но реално изпълнима инвестиция, за значително подобрене качеството на услугите. Чрез разумни и реални инвестиции е възможно постигане на оптимален ефект.

Финансиране на инвестиционните проекти със заложен енергийно ефективни мерки може да бъде осигурено чрез национални и чужди фондове – Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, Национален доверителен екофонд, ПУДООС, ОП „Региони в растеж 2014-2020 г.”, Европейски фонд за енергийна ефективност, Програмата за развитие на селските райони, банкови кредити, както и целеви средства от държавния бюджет за капиталови разходи или собствени средства на общината.

Основните цели на общинската програма са съобразени и отговарят, както на приоритетите за развитие на общината, така и на националните цели в областта на енергийната ефективност, енергоспестяване и намаляване на вредните емисии в атмосферата.

От направения ситуационен анализ могат да се направят изводи, че състоянието на енергийната ефективност в община Кричим не се различава от общото състояние в страната. Основните причини за това са високата енергоемкост на сградния фонд, енергоинтензивната структура на икономиката, морално остарели технологии, липса на ресурси за прилагане на енергоспестяващи мерки и др.

Сериозна пречка за реализирането на целенасочени действия са липсата на стимули за рационално енергопотребление, недостатъчната осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията, липсата на надеждна институционална база, труден достъп до финансиране и др.

Липсата на структура в Общината, отговорна за енергийната ефективност, се отразява в качествено управление на енергийните потоци. Информацията е оскъдна или непълна за отделните направления, което не позволява направата на качествен анализ. Трябва да се изгради

структура за събиране и анализ на данните за консумацията на енергия, за да може да се изгради стратегия за поетапно обновяване на сградния фонд. За да се намали енергопотреблението трябва да се извършат обследвания на сградния фонд и изпълнение на предписаните мерки в законоустановените срокове (до 3 години от датата на изготвяне на докладите, съгласно ЗЕЕ).

Съгласно Раздел V от Закона за енергийната ефективност, управлението на енергийната ефективност е задължително за собствениците на сгради. То се извършва чрез:

- Ежегодно изготвяне на планове и програми за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с докладите по чл. 35;
- Осъществяване на мерките, предвидени в плановете и програмите по т. 1;
- Представяне в агенцията на информация за ефекта от изпълнените мерки и за очаквания ефект от изпълнението на предвидените в плановете и програмите по т. 1 мерки;
- Определяне най-малко на един служител, в чиято длъжностна характеристика се включва изпълнение на задълженията по т. 1 - 3.

В изпълнение на тези изисквания, както и с оглед ефективно управление на дейностите по енергийна ефективност, Община Поморие ще работи в посока на повишаване административния капацитет на служителите, ангажирани с енергийна ефективност, както и оптимизиране на структурата, с оглед пълноценното прилагане на общинските политики за подобряване на енергийната ефективност и разумното използване на енергията. Предвидените мерки са свързани със специализирани обучения, партньорство с изградените структури на НПО, институционално укрепване и др.

4. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ПРОЕКТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

За подпомагане изпълнението на националната цел за енергийна ефективност се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, както и алтернативни мерки, които да осигурят постигането на обща кумулативна цел за енергийни спестявания при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г. Алтернативните мерки, които ще се прилагат, очакваните прогнозни енергийни спестявания от тях и отговорните за тяхното изпълнение органи се посочват в националните планове за действие по енергийна ефективност, като могат да се прилагат една или повече от следните мерки на политика:

1. енергийни данъци или данъци за въглероден диоксид, чийто ефект е намаляване на крайното потребление на енергия;
2. схеми и инструменти за финансиране или фискални стимули, които водят до прилагане на енергийноефективни технологии или техники и чийто ефект е намаляване на крайното потребление на енергия;
3. разпоредби или доброволни споразумения, които водят до прилагане на енергийноефективни технологии или техники и чийто ефект е намаляване на крайното потребление на енергия;
4. стандарти и норми, целящи подобряване на енергийната ефективност на продуктите и услугите, в това число на сградите и на превозните средства, с изключение на стандартите и нормите, които са задължителни и приложими в съответствие с правото на Европейския съюз;
5. схеми за етикетиране на енергийната ефективност, с изключение на схемите, които са задължителни и приложими в съответствие с правото на Европейския съюз;

6. образование и обучение, включително консултантски програми в областта на енергетиката, водещи до прилагането на енергийно ефективни технологии или техники и чийто ефект е намаляване на крайното потребление на енергия.

В контекста на горепосочената национална цел, за изпълнението на приоритетите заложи в Програмата за енергийна ефективност на община Кричим, следва да бъдат приложени следните мерки, които да доведат до значително подобряване на енергийната ефективност:

➤ Безусловни енергоспестяващи мерки, които се реализират в обектите:

- Рехабилитация на съществуващи или инсталиране на нови абонатни станции с възможност за контролиране на топлоподаването с цел поддържане на нормативен комфорт при минимален разход на топлоенергия;

- Монтиране на топло-отражателно фолио зад радиаторите с цел по-добра изолация и увеличаване на ефективността на отоплението;

- Инсталиране на термостатични вентили с цел автоматично регулиране на нормативната температура в помещенията и избягване на преотоплението на помещенията с южно изложение;

- Уплътняване на прозорци с цел намаляване на загубите на топлоенергия от инфилтрация;

- Въвеждане на информационна система с цел следене на топлоподаването, осигуряване на сервизно обслужване с цел контрол и текуща поддръжка.

➤ Допълнителни мерки, които се определят на база анализа на ефективността на безусловните енергоспестяващи мерки с цел увеличаване на ефективността и енергоспестяването. Могат да включват:

- Топлинна изолация на покривите на сградите;

- Полагане на термоизолационни бои;

- Полагане на термоизолационни мазилки;

➤ Поддържащи мерки, насочени към поддържане на общото състояние на сградите и съоръженията, текущи ремонти и обновяване. Могат да включват:

- Повторно приложение на безусловни мерки съобразно текущото състояние на обектите.

Във връзка с изискванията на ЗЕЕ и подзаконовите нормативни актове, през месец Юли 2017 година бяха извършени обследвания за енергийни характеристики на три броя сгради, собственост на Община Кричим, а именно: на ДГ „Ралица”, НУ „Васил Левски” и СУ „П. Р. Славейков” (бивша сграда на „НУ „Св. Св. Кирил и Методий”), за доказване изпълнението на заложената целева стойност по индикатор „Икономия на енергия”. За същите бяха издадени сертификати за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, както следва: за ДГ „Ралица”, с адрес гр. Кричим, ул. „Н. Вапцаров” № 8а - № 082АЕЕ051 от 01.08.2017 г., за НУ „Васил Левски”, с адрес: гр. Кричим, бул. „Тракия” № 1 - № 082АЕЕ052 от 01.08.2017 г., за СУ „П. Р. Славейков”, с адрес гр. Кричим, ул. „Д. Благоев” № 5 (бивша сграда на „НУ „Св. Св. Кирил и Методий”) - № 082АЕЕ053 от 01.08.2017 г. Същите са валидни до 31.07.2024 година. Съгласно направените обследвания интегрираната енергийна характеристика на сградите съответства на клас на енергопотребление „С”, според изискванията на Наредба № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите.

Също така през 2018 г. между община Кричим, в качеството ѝ на изпълнител и „Имобиларе“ ЕООД, в качеството му на изпълнител, беше сключен договор № РД-02-21-

105/31.05.2018 г. за извършване на обследване за енергийна ефективност и издаване на сертификат за енергийни характеристики на сграда, с цел предстоящо внедряване на основни енергоспестяващи мерки. В резултат на обследването беше издаден сертификат за енергийни характеристики на сграда № 082АЕЕ066, валиден до 01.07.2022 година. Съгласно направените обследвания интегрираната енергийна характеристика на сградите съответства на клас на енергопотребление „Е”, според изискванията на Наредба № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. Това води до извода, че сградата не отговаря на актуалните изисквания за енергийна ефективност и се нуждае от задължителни енергоспестяващи мерки.

В изпълнение на изискванията на чл. 38, ал. 1 от ЗЕЕ, сградите за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 250 кв. м и сградите в експлоатация подлежат на задължително обследване и сертифициране. В тази връзка община Кричим следва задължително да извърши енергийно обследване и сертифициране на следните сгради – общинска собственост:

Обект	Година на въвеждане в експлоатация	РЗП Кв.м.	Енергийно обследване	Подмяна на дограма	Санитарие	Газифициране	ВЕИ
<i>Сгради подлежащи на задължително сертифициране</i>							
ДГ „Незабравка” гр. Кричим	1970	2 022		√	√	√	
СУ „П. Р. Славейков” гр. Кричим /База 1/	1979	10 327	√	√ /учебни корпуси А и Б – частично/	√ /учебни корпуси А и Б/	√	
Административна сграда – община Кричим		2 494	√	√ /частично/		√	
Общински младежки дом	1985	1 340	√				
Социален дом	2001	1 682	√				
НЧ „Пробуда – 1912” гр. Кричим	1966	2 340	√	√ /частично/			
<i>Сгради с издаден сертификат с категория „С”</i>							
ДГ „Ралица” гр. Кричим	1976	2 377	√	√	√	√	√
СУ „П. Р. Славейков (База 2)	1908/ 1984	2 597	√	√	√	√	
НУ „Васил Левски”	1946/ 1988	2 622	√	√	√	√	
<i>Сгради с издаден сертификат с категория „Е”</i>							
Поликлиника гр. Кричим	1974	673	√			√	

Забележка: На основание чл. 17, ал. 2 от НАРЕДБА № Е-РД-04-1 Нов сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация се издава не по-рано от една календарна година: след изпълнение на енергоспестяващи мерки или извършване на строителни и монтажни работи, водещи до промяна на енергийните характеристики на сградата: реконструкция, основно обновяване или основен ремонт, който обхваща над 25 на сто от площта на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата, и преустройство на съществуваща сграда, при което се променят енергийните ѝ характеристики; с изтичане на срока на валидност на сертификата.

С цел подобряване на материалната база и предприемането на енергийно-ефективни мерки за намаляване разхода на енергия, сградите общинска собственост, за които към момента не са прилагани или са приложени частични такива, ще бъдат подложени на енергиен одит, който ще насочи Общината към вземането на точно определени мерки за подобряване климата на сградите.

Наличието на одит на сградите ще бъде предпоставка и за търсенето на бъдещо финансиране на ремонтни дейности по обектите.

Приоритет в областта на енергийната ефективност за периода 2021-2028 година са и следните обекти, на които има вече извършен енергиен одит:

1. СУ „П. Р. Славейков” гр. Кричим, /База 1/

Училището се състои от два учебни корпуса /А/ и /Б/ в които са разположени учебни стаи и обслужващи помещения, топла връзка /В/ към сградата на физкултурния салон /Д/ и обслужваща сграда към същия /Г/. В комплекса е включена и сградата на кухня столова /Е/, която не работи и е неизползваема.

	ЗАСТ- РОЕНА ПЛОЩ	РАЗГЪНАТА ЗАСТРОЕНА ПЛОЩ	ОТОПЛЯ ЕМА ПЛОЩ	ОТОПЛЯЕ М ОБЕМ БРУТО	ОТОПЛЯЕМ ОБЕМ НЕТО
	m ²	m ²	m ²	m ³	m ³
Учебен корпус А	749	3 623	2 873	10 559	8 447
Учебен корпус Б	664	3 237	2 573	9 454	7 563
Учебен корпус В	243	486	243	973	778
Обслужваща сграда Г	314	942	314	992	794
Физкултурен салон Д	380	2 039	680	5 437	4 350
ОБЩО:	2 650	10 327	6 683	27 415	21 931

Предлагани мерки за повишаване на енергийната ефективност:

Възможни мерки за икономия на енергия						
Е С М	МЯРКА	Икономии			Инвес тиции	Срок за откупу- ване
		Топ лина	Ел. Енер- гия	Парични средства		
		MWh	MWh	Лв.	Лв.	години

1.	Топлинно изолиране на стени Изолирани стени 2007	205,89		41 590	80 070 47 998	3,1
2.	Топлинно изолиране под	25,00		5 050	20 655	4,1
3.	Подмяна дограма	260,78		52 680	80 850	1,5
4.	Топлинно изолиране покрив А+Б – 2007 г.	25,00		5 050	12 830	2,5
5.	Повишаване ефективност ОИ Сменени котли и помпи 2007г.	92,77		18 740	35 000 32 328	3,6
	Общо икономии:	609,45		123 110	309 731	2,5
	Базов разход, MWh	1 071,54		216 451		
	Спестявания, MWh	609,45		123 110	309 731	2,5
	Намаление, %	56,9		56,9		

Забележка: от мярка 1 не е изпълнено топлинно изолиране на стени на топла връзка, физкултурен салон и ниско тяло;

- Мярка 2 „топлинно изолиране на под” се отнася за Учебен корпус В - топла връзка;

- Мярка 3 не е изпълнено подмяната на метална и дървена дограма с нова PVC дограма /на входните врати и металните витрини в стълбищната клетка и фойетата; физкултурния салон и обслужващата сграда/;

В изпълнение на мярка 5 през 2009 г. е реализиран проект за обект: „Котелна централа за работа с природен газ и площадков газопровод 100 mbar на СОУ „П. Р. Славейков” гр. Кричим. Училището е газифицирано. Работят два котела, като на единият е монтирана комбинирана газонафтова горелка, а вторият – с автоматична двустепенна газова горелка. Общият разход на природен газ е 90nm³/h. Обектът има издаден технически паспорт от 22.02.2012 г. и Разрешение за ползване от 18.04.2012 г.

Към момента на разработване на ПЕЕ във връзка с изпълнението на Договор № BG06RDNP001-7.002-0017-C01/23.09.2019 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014-2020 г. за изпълнение на проект **„Реконструкция на сграда за образование /кухненски блок-столова/, основен ремонт на основен училищен корпус – 28 класни стаи и благоустрояване на дворното пространство на СУ „П.Р.Славейков“, град Кричим, община Кричим, Етап I: „Основен ремонт на основен училищен корпус – 28 класни стаи и благоустрояване на част I от дворното пространство на СУ „П.Р.Славейков“, град Кричим, община Кричим.“**, е проведена процедура за избор на изпълнител на СМР, в резултат на което е сключен Договор за обществена поръчка № РД-02-21-245/29.11.2019 г. с „ВИП - 2004“ ЕООД. Дейностите по инвестиционния проект включват и прилагане на мерки за енергийна ефективност – полагане на топлоизолация /стени и покрив/, подмяна на дограма, нова тръбна инсталация и нови радиатори, подмяна на съществуващите осветителни тела с нови енергоспестяващи и др. С изпълнението на цитирания проект ще се допринесе съществено за повишаване на енергийната ефективност на най-голямото училище на територията на община Кричим, като реалните резултати ще бъдат констатирани и отчетени след приключването на СМР.

2. Административната сграда на община Кричим

ЗАСТРОЕНА ПЛОЩ	РАЗГЪНАТА ЗАСТРОЕНА ПЛОЩ	ОТОПЛЯ Е-МА ПЛОЩ	ОТОПЛЯЕМ ОБЕМ БРУТО	ОТОПЛЯЕМ ОБЕМ НЕТО
m ²	m ²	m ²	m ³	m ³
628	2 494	2 494	7 732	6 186

Предлагани мерки за повишаване на енергийната ефективност:

Възможни мерки за икономия на енергия						
Е С М	МЯРКА	Икономии			Инвес- тиции	Срок за откупу- ване
		Топ- лина	Ел. Енер- гия	Парични средства		
		KWh	KWh	Лв.	Лв.	години
1.	Топлинно изолиране на 571 m ² външни фасадни стени на сградата	150 718		32 111	116 910	3,6
2.	Подмяна на 308 m ² дървена дограма с нова PVC дограма	58 503		12 464	95 038	7,6
3.	Монтаж на водогреен котел на дървесна биомаса и въвеждане на система за автоматично регулиране	60 842		12 963	114 461	8,8
	Общо икономии:	270 063		57 538	326 408	5.67
	Нормализиран разход, KWh	461 797				
	Спестявания, KWh	270 063				
	Намаление, %	41.5				

Забележка: От предписаните мерки е изпълнена третата, но вместо монтаж на водогреен котел на дървесна биомаса и въвеждане на система за автоматично регулиране е извършена газификация на котелно в административна сграда на община Кричим. Обектът е газифициран, като е монтиран нов котел с разход на природен газ 36 nm³/h., има издаден технически паспорт от 14.02.2012 г. и Разрешение за ползване от 12.03.2012 г.

3. Сграда на бивша „Градска поликлиника”

Сградата се състои от два надземни и един полуподземен етажи, с площи, както следва: сутерен - 660 кв.м., първи етаж - 673 кв.м., втори етаж - 670 кв.м. Сградата е решена с "Г" - образна планировка, като основното тяло е с ориентация изток-запад, а второстепенното - север-юг. Фасадата на сградата е в добро техническо състояние, с малки изключения от механични повреди. Покрива на сградата е в лошо състояние и се нуждае изцяло от подмяна на покритието. Необходимо е да бъдат предприети действия за извършване на основен ремонт на сградата и въвеждането ѝ в режим на експлоатация в съответствие с изискванията за енергийна ефективност, да отговори на съвременните изисквания за функционирането ѝ като обществена сграда, включително осигуряване на достъп на хора в неравностойно положение.

Предвид горното през 2018 г. между община Кричим, в качеството ѝ на възложител и „Имобиларе“ ЕООД, в качеството му на изпълнител, беше сключен договор № РД-02-21-105/31.05.2018 г. за извършване на обследване за енергийна ефективност и издаване на сертификат за енергийни характеристики на сграда, с цел предстоящо внедряване на основни енергоспестяващи мерки.

ЗАСТРОЕН А ПЛОЩ	РАЗГЪНАТА ЗАСТРОЕНА ПЛОЩ	ОТОПЛЯЕМА ПЛОЩ	ОТОПЛЯЕ М ОБЕМ БРУТО	НЕТЕН ОТОПЛЯЕМ ОБЕМ
m ²	m ²	m ²	m ³	m ³
673	2 002	1 329	4 458	3 390

В резултат на извършено обследване бяха предложени следните мерки

МЕРКИ		ЕНЕРГИЯ		СПЕСТЕНИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ				НЕОБХОДИМ И ИНВЕСТИЦИИ	СРОК ЗА ОТКОПУВАНЕ	СПЕСТЕНИ ЕМИСИИ CO ₂
№	НАИМЕНОВАНИЕ	№	ЕНЕРГИЕН РЕСУРС	t/год.	Nm ² /год.	KWh/год.	Лв./год.	Лв.	Год.	t/год.
Група В: Енергоспестяващи мерки за подобряване на енергийните характеристики на ограждащите конструкции и елементи										
1.	топлинно изолиране на външни стени	1.	природен газ			6 878	735	11 250	15,3	1
		2.	Електрическа енергия			14 815	3 852	26 250	7	12
		ОБЩО МЯРКА 1				21 480	4 586	37 500	8,2	13,5
2.	топлинно изолиране на покрив	1.	природен газ			13 087	1 440	36 000	25	3
		2.	Електрическа енергия			29 031	7 546	84 000	11	24
		ОБЩО МЯРКА 2				42 111	8 987,63	120 000	13,4	25
3.	топлинно изолиране на под	1.	Природен газ			2 058	226	5 340	24	0,42
		2.	Електрическа енергия			4 566	1 187,16	12 450	10	4
		ОБЩО МЯРКА 3				6 624	1 413,54	17 800	12,6	4
4.	Подмяна на	1.	Природен			10 922	1 201,4	15 000	12	2

	прозорци и врати		газ				2			
		2.	Електрическа енергия			24 229	6 300	35 000	6	20
		ОБЩО МЯРКА 4				35 151	7 500	50 000	7	22

Група С: Енергоспестяващи мерки по системите за генериране на топлина/студ и по системите за отопление, охлаждане, вентилация, БГВ и осветление

5.	Енергоспестяващи мерки при генерирането на топлина. Отопление и вентилация	1.	Природен газ			25 599	2 815,8	51 000	18	5,17
		2.	Електрическа енергия			56 787	14 764,6	11 900	8	46,51
		ОБЩО МЯРКА 5				82 386	17 580,5	170 000	10	52
6.	Енергоспестяващи мерки по системата за БГВ	1.	Природен газ							
		2.	Електрическа енергия			4 510	1 172,8	12 000	10	3,69
		ОБЩО МЯРКА 6				4 510	1 172,8	12 000	10	3,69
7.	Енергоспестяващи мерки по системата за осветление	1.	Природен газ							
		2.	Електрическа енергия			4 542	1 181	6 000	5,1	4
		ОБЩО МЯРКА 7				4 542	1 181	6 000	5,1	4

Енергийни спестявания на пакет от енергоспестяващи мерки

ПАКЕТ ОТ ЕСМ, ИЗБРАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ В СГРАДАТА:

МЕРКИ		ЕНЕРГИЯ		СПЕСТЕНИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ				НЕОБХОДИМ И ИНВЕСТИЦИИ	СРОК ЗА ОТКОПУВАНЕ	СПЕСТЕНИ ЕМИСИИ CO ₂
№	НАИМЕНОВАНИЕ	№	ЕНЕРГИЕН РЕСУРС	t/год.	Nm ² /год.	KWh/год.	Лв./год.	Лв.	Год.	t/год.
8.	Общо годишно спестяване на енергия след изпълнение	1.	Природен газ			58 344	6 416	116 590	18,5	11,79
		2.	Електрическа енергия			138 400	36 005	294 710	8,2	113,45

на всички ЕСМ от изборния пакет	ВСИЧКО:			196 824	42 423	413 300	9,7	125,22
				KWh/ год.				
	ОБЩО КОЛИЧЕСТВО СПЕСТЕНА ЕНЕРГИЯ			196 824				
	ДЯЛ НА СПЕСТЕНАТА ЕНЕРГИЯ			77,4%				

4. НЧ „Пробуда-1912”, гр. Кричим; Общински младежки дом; Домашен социален патронаж, Детска млечна кухня; Дневен център за стари хора

Ситуацията в секторите „Спорт”, „Култура” и „Социални услуги“ са идентични - сградният фонд е с лоши енергийни характеристики и с потребност за пълно обновяване. Средствата за издръжка, предвидени в бюджетите на културните институти, позволяват извършването само на текущи и аварийни ремонти. За решаване на проблемите с енергийната ефективност, ще се ползват възможностите на Оперативните програми на територията на Република България, както и сътрудничество с частния сектор за реализиране на съвместни инициативи, свързани с подобряване на материалната база и параметрите на сградния фонд. За горепосочените обекти ще бъде необходимо извършването на енергийно обследване и сертифициране на сградите, като въз основа на предписаните от обследването конкретни енергийноспестяващи мерки и дейности за енергийна ефективност, ще бъдат предприети съответните действия в тригодишен срок от датата на приемането на резултатите от обследването.

5. ФИНАНСОВ ПЛАН

5.1. Източници на финансиране

При определяне на финансовата рамка на програмата се спазват принципите на взаимно зачитане на интересите, максималните икономически и социални ползи, контрол върху материалните активи, създаване на местен капацитет за осъществяване на програмата и свеждане на риска по отношение откупуване на инвестициите до минимален.

Изборът на форма при финансирането трябва да позволи на общината да отстоява интересите си по най-добрия начин.

В съответствие с изискванията на чл. 12, ал. 4 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на плановете за енергийна ефективност се предвиждат в бюджетите на органите на държавната власт и органите на местното самоуправление.

Общините разполагат с малки възможности за собствени финансови средства, които да инвестират в проекти за повишаване на енергийната ефективност, независимо от тяхната значимост и приоритетност. Основната възможност за реализиране на подобни проекти е чрез осигуряване на външно финансиране.

Инвестирането в енергийна ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на конкурентоспособността, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и създаване на допълнителна заетост.

Възможностите за осигуряване на финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност са следните:

✚ **ФЕЕВЕИ** – Фонд „Енергийна ефективност и ВЕИ” револвиращ фонд, създаден по силата на ЗЕЕ под формата на публично-частно партньорство, като автономно юридическо лице, с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет. Фондът управлява финансови ресурси от Република България и Глобалния Екологичен Фонд с посредничеството на Международната банка за възстановяване и развитие.

✚ **ОПРСР** – Оперативна програма „Развитие на селските райони 2021-2027“ - В съответствие с целите на политиката на ЕС за развитие на селските райони, Програмата за развитие на селските райони за периода 2021 – 2030 г. има три цели:

1. Повишаване на конкурентоспособността на селското стопанство и жизнеспособността на стопанствата, за повишаване на доходите на производителите и осигуряване на доставката на качествени хранителни продукти.

2. Опазване на екосистемите, устойчиво управление и използване на природните ресурсите в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост.

3. Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социалното включване и по-добро качество на живот.

Програмата има три хоризонтални приоритета:

1. Насърчаване на иновациите в производството, пазарната организация и управлението;

2. Предотвратяване и приспособяване към климатичните промени;

3. Опазване и възстановяване на околната среда.

Оперативната програма е в проектна фаза.

✚ **ЦФКР** – Целево финансиране за капиталови разходи от държавния бюджет;

✚ **КЛЕЕВЕИ** – Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България;

✚ **ЕБВР** – Европейска банка за възстановяване и развитие;

✚ **Програма „Интелигентна енергия - Европа”** - Програмата е основен инструмент за подпомагане премахването на нетехнологични бариери и за принос към сигурността, устойчивостта и конкурентоспособността на европейската енергийна система, подкрепя проекти, които популяризират и разпространяват знания, практики и информация относно спестяването на енергия, променят политиките и нагласите на хората, както и такива, които подпомагат пазара на енергоспестяващи продукти в различни области-транспорт, строителство, възобновяеми източници, биогорива и др. Със средства от програмата могат да се финансират до 75% от общите допустими разходи по проекта. Изключение от това правило прави само новата инициатива, насочена към разработване и прилагане на национални схеми за квалификация на кадри в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници в строителния сектор. Финансирането за нейния първи етап е до 90% от общите допустими разходи;

✚ **НДФЕ** – Национален доверителен ЕкоФонд, създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение „Дълг срещу околна среда” между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България;

✚ **Форми на публично-частно партньорство** - Договори “ДО ключ” (пълнен инженеринг). Финансирането на изпълнението на проекта може да се извърши изцяло от страна на

публичния сектор, като частният сектор заплаща "такса" за експлоатирането, или да бъде осигурено от страна на частния сектор, като изплащането на направената инвестиция е за сметка на събирането на "такси" или други вземания;

- ✚ **ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат)** - ЕСКО моделът е въведен в българското законодателство с първия ЗЕЕ от 2004 г. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи мерки. Основната им дейност е свързана с изпълнението на пълен инженеринг за въвеждане на енергоспестяващи мерки при крайни клиенти на енергия, каквито са и общините. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване на първоначално направената инвестиция. За клиента остава задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него през съответната базисна година;
- ✚ **ДЕУ – Договори за енергийноэффективни услуги.** Енергийноэффективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени между задължените лица - търговци с енергия и крайни клиенти на енергия (каквито са и общините) и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.
- ✚ **СФ – Собствено финансиране от бюджета на община Кричим.** Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет се ограничават до отпускане на средства за подобряване на енергийните характеристики на образователната и социалната инфраструктура, и уличното осветление. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

6.1. Етапи на изпълнение на ПЕЕ

Етапите на изпълнение на програмата за енергийната ефективност следва да бъдат съобразени със специфичния характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти. Етапите на изпълнение на програмата са:

- Инвестиционно намерение

Включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му, както и обследване на енергийна ефективност. С оглед осъществяване на качествено енергийно планиране, общината се нуждае от създаване и поддържане на база данни за енергийната консумация и състояние на обектите общинска собственост, с която до момента не разполага. Въз основа на събираните и актуализираните данни и информация, е възможно да се правят анализи и оценки. Тази база данни ще даде информация за състоянието на сградния

фонд в общината, както и техническа информация за изходното състояние на енергийния сектор преди да започне изпълнението на Програмата за енергийна ефективност.

- Предварително проучване

Осъществява се предварително проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление на база на енергийно обследване. Трябва да се установи текущото състояние на дадена сграда енергопотреблението и както и да се посочат целесъобразни енергоспестяващи мерки.

- Инвестиционен проект

Разработва се в зависимост от спецификата и обема на предвидените дейности. За всеки инвестиционен проект се прави оценка като се използват различни методи и показатели, дялящи се на статични и динамични.

- Подготовка и изпълнение на строителството

Включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително - монтажни работи на съответния обект. След идентифицирането на необходимите мерки, които следва да бъдат извършени, за да се повиши енергийна ефективност на даден обект, следва и етапа на строително-монтажните дейности на заложените цели. На този етап се подготвят необходимите документи и се извършва строителството.

- Мониторинг

Той установява намалението на енергийното потребление след реализацията на дейностите и мерките по енергийна ефективност се извършва ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжка на инсталациите и др. Ефективният мониторинг изисква изграждането на автоматизирана система за събиране и обобщаване на данни, което може да се осъществява чрез приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии. По този начин може да се направят изводи по всяко време и за всеки обект дали средствата за енергоосигуряване се изразходват целесъобразно и дали се спазват нормативните изисквания за поддържане на микроклимата в съответната сграда.

6.2. Организационни форми на изпълнение на програмата

Организацията по цялостното изпълнение на програмата и на конкретните мероприятия ще се извършва от сформирания работна група, със съдействието на съответните звена в общинската администрация и представители на обектите, в които ще бъдат прилагани енергоспестяващи мерки. За всеки конкретен обект мероприятията ще бъдат конкретизирани и средствата, необходими за тяхната реализация ще бъдат прецизирани след енергийно обследване.

6.3. Създаване на система за комуникация

За всички мероприятия извършвани по програмата информирането на ръководството на общината и на обществеността ще се осъществява чрез отчети за изпълнението на програмата.

За информирането на населението по проблемите на енергийната ефективност и изпълнението на програмата ще се използват специалистите от администрацията, общинския месечен информационен бюлетин, пресата и други форми, като:

- Организиране и провеждане на информационни кампании, основани на принципа на социалния маркетинг;

- Изграждане на партньорства с местни и регионални структури на гражданското общество, медиите и бизнеса за провеждане на съвместни инициативи за популяризиране на мерки за енергийна ефективност в бита;

- Насърчаване на зелените инвестиции и подкрепа за внедряване на енергийно ефективни практики и иновационни технологии в бизнеса.

6.4. Организация на наблюдението и контрола на изпълнението

Цялостния контрол по изпълнението на програмата се осъществява от Кмета и от Зам. Кметовете на община Кричим.

Ще бъде продължено следенето на енергопотреблението на общинските сгради, за да може да се направят по-задълбочени анализи.

Контролът и наблюдението имат за цел да установят фактическото състояние към определен момент на извършваните мероприятията и отклоненията от планираните срокове и предвидените средства. По този начин ще се даде възможност за навременна реакция и ефективни действия по реализацията на Общинската програма за енергийна ефективност.

Създаването на група за тази цел, с участието на специалисти, работещи по проблемите на енергийната ефективност, позволява да се следи непрекъснато развитието на процесите и е основание за вземане на правилни решения по реализацията на Плана.

Една от задачите на групата за мониторинг е да набира необходимата информация за разработването на конкретни обекти по изпълнението на енергоспестяващи мерки. Друга част от дейността е анализ и оценка на данните по развитието на дейността по енергийна ефективност. Групата одобрява и утвърждава индикаторите за наблюдение. На тази база се извършва следното:

- Периодичен преглед на постигнатия напредък;
- Разглеждане на резултати от междинни оценки;
- Анализ на изпълнението на мерките;
- Оценка на степента на постигане на целите;
- Разглеждане на предложения за промяна на мерките;
- Оценка на устойчивостта на резултатите.

Групата изготвя доклади, оценки, препоръки и предложения. Задължително се прави ежегодна оценка по напредъка и изпълнението на Плана и се внася за разглеждане в Общинския съвет. Всички мероприятия по изпълнението на Плана ще се реализират след решение за приемане от Общинския съвет и ще се реализират със съдействието на ръководителите на отделните обекти.

Наблюдението и контролът на общинската програма продължава през целия период на нейното действие. Събраната информация, сравнението и направените изводи се оформят в доклад. Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се предоставя на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година. При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на общината внася предложение за това в Общинския съвет.

Процесът на наблюдение изпълнението на програмата за енергийна ефективност се осъществява от Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). Съгласно ЗЕЕ областните и общински администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на програмата по енергийна ефективност до Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

В съответствие с чл. 12, ал. 7 от ЗЕЕ изпълнителният директор на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) утвърждава образец на отчет за изпълнението на дейностите и мерките от програмите по енергийна ефективност. Изготвените отчети се представят на хартиен и магнитен носител в Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) не по-късно от 1 март и се публикуват на интернет страниците на съответните държавни и местни органи.

7. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА КРИЧИМ

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико-икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на община Кричим. Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на програмата, са следните:

- икономия на топлинна енергия;
- икономия на електрическа енергия;
- икономия на горива;
- намалени емисии парникови газове;
- икономия на средства;
- приважване на сградния фонд в съответствие с изискванията на Закона за енергийна ефективност;
- удължен живот на сградите и техните инсталации и съоръжения.

За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологичната значимост. Освен това, е важно да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и бъдещата възможност за търговия на спестени емисии на парникови газове.

Освен горните практически резултати, изпълнението на програмата за енергийна ефективност ще доведе до:

- опазване на околната среда;
- забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на крайните клиенти от цените на горива и енергии;
- създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;
- създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици и по-голяма сигурност на доставките;

- подпомагане постигането на устойчиво развитие и подобряване на показателите на околната среда, свързано с изпълнение на поетите задължения от Република България по Протокола от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, ратифициран от Народното събрание със закон от 16.03.1995 г., ДВ, бр. 28 от 1995 г., ДВ, бр. 68 от 2005 г.

Най - важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на Програмата за енергийната ефективност са следните:

- ❖ Икономия на електрическа енергия;
- ❖ Икономия на горива;
- ❖ Намалени емисии на парниковите газове;
- ❖ Икономия на средства;
- ❖ Опазване на околната среда;
- ❖ Подобряване на условията и стандарта на живот на хората на територията на община Кричим.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на общинските програми по енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика в тази област и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването на програми и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политика за устойчиво развитие. С общинските програми за енергийна ефективност се цели да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси: да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата; да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата; да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност; енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

Инвестирането в енергоспестяващи мерки ще осигури реализирането на икономии на бюджетни средства и пренасочването им за изпълнението на други функции на Общината. Тези икономии биха помогнали да реализират откупуване на инвестициите за срокове, не по-дълги от нормативно определените.

Планът за енергийна ефективност 2021 – 2028 е документ, в който са заложили цели и са изведени приоритети на база анализа на състоянието и реалните възможности на Общината да изпълнява мерки за подобряване на енергийната ефективност и разумното използване и управление на енергията.

ПЕЕ на община Кричим за периода 2021 - 2028 г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултати, нуждите и финансовата възможност на Общината.

Настоящата програма е разработена на основание чл. 12, ал. 2 от ЗЕЕ и е приета с Решение № 183, взето с протокол № 25 от 26.10.2021 год. на Общински съвет при община Кричим.